

Πανεπιστήμιο Πειραιώς
Τμήμα Οργάνωσης Και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών "Διοίκηση Επιχειρήσεων
Μάνατζμεντ Τουρισμού"

Διπλωματική Εργασία

«Καινοτόμες startup με την χρήση κρυπτονομισμάτων»

Σταυρούλα Γεωργακοπούλου

Πτυχιούχος Οργάνωσης & Διοίκησης Επιχειρήσεων

Πανεπιστημίου Πατρών

Τριμελής Επιτροπή:

Καθηγητής: Φίλιππος Νικόλαος

Καθηγητής: Ζήσης Βασίλειος

Καθηγητής: Λαγοδήμος Αθανάσιος

Πειραιάς, 2017

University of Piraeus
Department of Business Administration
Master Program in
"Business Administration - Tourism Management"

Dissertation

«Innovative start up with the use of cryptorms»

Stauroula Georgakopoulou

BABusiness Administration

University of Patras

Professor: Philipas Nikolaos

Professor:Zissis Vasilios

Professor:Lagodimos Athanasios

Piraeus, 2017

Αφιερώνεται στην οικογένεια μου. . .

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Με την ολοκλήρωση της παρούσας διπλωματικής μου θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Νικόλαο Φίλιππα ο οποίος μου έδωσε την δυνατότητα να ασχοληθώ με αυτό το ιδιαίτερα ενδιαφέρον θέμα, για την εμπιστοσύνη που μου έδειξε με την ανάθεση του συγκεκριμένου θέματος, καθώς και για την καθοδήγηση του, τις σημαντικές παρατηρήσεις και τις επιστημονικές του συμβουλές, καθ' όλη την διάρκεια της εκπόνησης της παρούσας διπλωματικής εργασίας, οι οποίες με βοήθησαν ουσιαστικά και εποικοδομητικά.

Θα ήθελα επιπλέον να ευχαριστήσω τους γονείς μου για την αμέριστη ηθική και πνευματική τους συμπαράσταση και την υπομονή τους κατά την εκπόνηση της εργασίας μου και κατά την διάρκεια των μεταπτυχιακών μου σπουδών.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σύγχρονη κοινωνία χαρακτηρίζεται από την εκτεταμένη χρήση της τεχνολογίας που, σχεδόν, καθημερινά αναδεικνύει νέες πρακτικές κι εφαρμογές, κατάλληλες για την γρηγορότερη διεκπεραίωση καθημερινών λειτουργιών. Ως εκ τούτου, η τεχνολογία συνιστά ένα εύφορο πεδίο δράσης για τους νέους επιχειρηματίες, που επιδιώκουν την άμεση επιτυχία με, όσο το δυνατό, μικρότερο οικονομικό κόστος. Διέξοδος σε αυτό αποτελεί η νέα μορφή επιχειρηματικότητας, η νεοφυής επιχειρηματικότητα. Οι startup επιχειρήσεις, όπως είναι διεθνώς γνωστές, αξιοποιούν στο έπακρο την τεχνολογία, προσφέροντας καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, παρέχοντας σημαντικά κέρδη στους ιδρυτές τους. Η τεχνολογική πρόοδος, όμως, έχει καταστεί τόσο εκτενής ώστε πλέον είναι δυνατή και η διεκπεραίωση πληρωμών ηλεκτρονικά, με τη χρήση ψηφιακών νομισμάτων ή κρυπτονομισμάτων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτών είναι το πολύ δημοφιλές σήμερα Bitcoin που η χρήση του επεκτείνεται διεθνώς, αν και ακόμα υπάρχουν επιφυλάξεις. Παρ' όλα αυτά, αξίζει να σημειωθεί ότι ίσως αποτελεί περισσότερο επένδυση παρά μία μέθοδο πληρωμών, με την κλασική έννοια του χρήματος, όπως όλοι γνωρίζουν σήμερα, διότι η αξία του αυξομειώνεται ανάλογα με την προθυμία των χρηστών να αποκτήσουν τα κρυπτονομίσματα αυτά.

Για τον λόγο αυτό θα αναφερθούμε και στα δέκα μεγαλύτερα σε χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίησή κρυπτονομίσματα με αναφορά στον διαφορετικό τρόπο λειτουργίας τους και στις διαχρονικές διακυμάνσεις των τιμών τους μέχρι τις 31/10/2017.

Με την παρούσα εργασία λοιπόν επιδιώκεται να αποσαφηνιστεί το εννοιολογικό περιεχόμενο της νεοφυούς επιχειρηματικότητας, αλλά και του συσχετισμού της με το ψηφιακό νόμισμα Bitcoin και την συνεισφορά του ψηφιακού νομίσματος στις λειτουργίες των επιχειρήσεων, αναδεικνύοντας τη χρησιμότητα του ως νέο μέσο συναλλαγών, καθώς και ως ένα καινοτόμο σύστημα πληρωμών.

Λέξεις Κλειδιά: Startup επιχειρήσεις, Καινοτομία, Bitcoin, Ψηφιακές συναλλαγές.

ABSTRACT

Modern society is characterized by the widespread use of technology that almost daily reveals new practices and applications suitable for the quicker execution of daily operations. Therefore, technology is a fertile field of action for young entrepreneurs who seek immediate success with the smallest economic cost possible. The solution for this scope is the new form of entrepreneurship, start up entrepreneurship. Start-up businesses, as they are internationally known, make the most of technology by offering innovative products and services, providing significant profits to their founders. Technological progress, however, has become so extensive that it is now possible to process payments electronically, using digital coins or cryptorms. A today's typical example of these is the very popular Bitcoin that its use is expanding internationally, although there are still some reservations. Nevertheless, it is worth mentioning that it might constitutes more an investment than one payment method, with the classical concept of money as we all know today, because its value fluctuates depending on the willingness of the users to acquire this cryptocurrency. That is why we will refer to the ten largest capitalization charts with reference to their different mode of operation and their price fluctuations over time until 31/10/2017.

This paper seeks to clarify the conceptual content of the emerging entrepreneurship as well as its association with the Bitcoin digital currency and the contribution of digital currency to business functions, highlighting its usefulness as a new medium of exchange, as well as an innovative payment system.

Key words: Start up businesses, Innovation, Bitcoin, Digital transactions.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	4
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	7
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	10
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	11
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΝΕΟΦΥΕΙΣΗ START UP ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....	15
1.1 Εννοιολογική προσέγγιση της νεοφυούς ή startup επιχείρησης.....	15
1.2 Βασικοί τομείς δραστηριοποίησης των startup επιχειρήσεων.....	17
1.3 Τα χαρακτηριστικά των επιτυχημένων startup επιχειρήσεων	20
1.4 Λόγοι αποτυχίας μιας startup επιχείρησης	22
1.5 Ανάπτυξη και εξέλιξη μιας νεοφυούς επιχείρησης.....	23
1.5.1 Ανεύρεση χρηματοδότησης.....
1.6 Βήματα για τη δημιουργία μιας βιώσιμης επιχείρησης.....	29
1.7 Εσωτερικοί και εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα μιας νεοφυούς επιχείρησης	30
1.8 Συμβολή της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην οικονομία	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΙΕΤΥΧΗΜΕΝΩΝ ΝΕΟΦΥΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ 33	
2.1 Διεθνή παραδείγματα επιτυχημένων startup επιχειρήσεων.....	33
2.2 Ελληνικά παραδείγματα επιτυχημένων startup επιχειρήσεων.....	35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ BITCOIN	38
3.1 Βασικά χαρακτηριστικά του Bitcoin.....	38
3.2 Ιστορική αναδρομή στη χρήση του Bitcoin.....	42
3.3 Παραγωγή- εξόρυξη του Bitcoin	45
3.4 Τα ψηφιακά πορτοφόλια (e-wallets) και το Bitcoin	47
3.5 Λόγοι και πλεονεκτήματα χρήσης του Bitcoin.....	49
3.6 Απειλές και κίνδυνοι	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Η ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΤΑ 10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΡΥΠΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ.....	54
4.1 Η κεφαλαιοποίηση του Bitcoin.....	54
4.2 Η κεφαλαιοποίηση του Ethereum.....	56
4.3 Η κεφαλαιοποίηση του Ripple.....	59
4.4 Η κεφαλαιοποίηση του BitcoinCash.....	61
4.5 Η κεφαλαιοποίηση του Litecoin	62
4.6 Η κεφαλαιοποίηση του Dash.....	64
4.7 Η κεφαλαιοποίηση του NEM	66
4.8 Η κεφαλαιοποίηση του NEO.....	68
4.9 Η κεφαλαιοποίηση του ΙΟΤΑ.....	69
4.10 Η κεφαλαιοποίηση του Monero.....	71
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ START UP ΚΑΙ BITCOIN.....	73
5.1 Η BitGold	73
5.2 Η Ledger Wallet.....	73
5.3 Η Elliptic.....	74
5.4 Η Coinbase.....	75
5.5 Η CoinDesk	77
5.6 Η Bitpay.....	77

5.7	Η Bitstamp	78
5.8	Η LyraNetwork	79
5.9	Η Bit Doku.....	79
5.10	Το Χρηματιστήριο Bitso	80
5.11	Η OpenBazaar	80
5.12	Η ελληνική blockpoint.io	81
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	83
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	86

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 4.1 Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Bitcoin.....	56
Πίνακας 4.2. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Bitcoin.....	58
Πίνακας 4.3. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Ripple.....	61
Πίνακας 4.4. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Litecoin.....	64
Πίνακας 4.5. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Dash.....	66
Πίνακας 4.6. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του NEM.....	67

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 3.1 Η πορεία της τιμής του Bitcoin μεταξύ 2012 και 2016, σε δολάρια Η.Π.Α.	43
Διάγραμμα 4.1 Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Bitcoin.....	55
Διάγραμμα 4.2. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Ethereum	57
Διάγραμμα 4.3. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Ripple	60
Διάγραμμα 4.4. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Litecoin.	63
Διάγραμμα 4.5. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Dash.	65
Διάγραμμα 4.6. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του NEM.....	67
Διάγραμμα 4.7. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του NEO	68
Διάγραμμα 4.8. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του ΙΟΤΑ.	70
Διάγραμμα 4.9. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Monero.....	71

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 2.1 Η αρχιτεκτονική της Kaltura.....	34
Εικόνα 2.2. Κάρτα PaySafe	35
Εικόνα 3.1. Απόδοση του ψηφιακού νομίσματος Bitcoin.....	39
Εικόνα 3.2. Ο Satoshi Nakamoto που εικάζεται ότι δημιούργησε το Bitcoin.....	42
Εικόνα 3.3. Παραγωγή- εξόρυξη Bitcoin	46
Εικόνα 4.1 Σύνδεση του Ledger Wallet σε laptop.....	74
Εικόνα 4.2 Ο James Smith, ιδρυτής της Elliptic.....	75
Εικόνα 4.3 Ο Brian Armstrong, συνιδρυτής της Coinbase	76
Εικόνα 4.4 Υπόδειγμα χρεωστικής κάρτας Bitpay.	78
Εικόνα 4.5 Ο Τιγο Triyanto, ιδρυτής της BitDoku.....	80

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα τελευταία χρόνια η παγκόσμια κοινότητα διανύει μία περίοδο έντονης οικονομικής αστάθειας και αβεβαιότητας. Οι οικονομίες σε όλον τον κόσμο αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα σταθερότητας, έλλειψη εμπιστοσύνης, χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και συνεχώς αύξηση της ανεργίας. Στόχος κάθε κοινωνίας είναι η βελτίωση του επιπέδου ευημερίας της. Αυτό σε ποσοτικό επίπεδο, μεταφράζεται σε αύξηση του εισοδήματος της κοινωνίας και την χώρας γενικότερα, γεγονός που καλείται οικονομική ανάπτυξη. Πολλοί είναι οι παράγοντες που δημιουργούν μία ισχυρή οικονομία, οι σημαντικότεροι, όμως, φαίνεται ότι είναι η εργασιακή απασχόληση και οι ικανοποιητικοί ρυθμοί ανάπτυξης. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των νεοφυών επιχειρήσεων αποτελεί ο ρυθμός ανάπτυξης, καθιστώντας τις καινοτόμες οικονομικές δραστηριότητες των startup ιδανικές για την ενίσχυση της παγκόσμιας οικονομίας.

Η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας και η αύξηση των διαδικτυακών συναλλαγών, οδήγησαν την οικονομία στην δημιουργία ψηφιακών νομισμάτων με σκοπό να γίνει μία μορφή εναλλακτικού χρήματος. Οι συναλλαγές γίνονται μέσω του διαδικτύου και είναι εμφανές ότι ο κάθε ένας θα μπορούσε να πραγματοποιήσει μία συναλλαγή από οποιοδήποτε μέρος. Παρ' όλα αυτά, αξίζει να σημειωθεί ότι ίσως αποτελεί περισσότερο επένδυση παρά μία μέθοδο πληρωμών, καθώς η αξία του αυξάνεται διαρκώς διότι η προθυμία των χρηστών να αποκτήσουν τα κρυπτονομίσματα αυτά αυξάνεται. Πολλοί είναι βέβαιοι και αυτοί που επενδύουν τα χρήματά τους για την δημιουργία καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων με την χρήση κρυπτονομισμάτων με την προσδοκία ότι θα επιφέρουν μεγάλες αλλαγές και οφέλη σε παγκόσμια κλίμακα.

Σκοπός της παρούσας εργασίας αποτελεί η μελέτη του περιβάλλοντος των startup επιχειρήσεων με την χρήση κρυπτονομισμάτων ή Bitcoin, όπως είναι διεθνώς γνωστά, στην παγκόσμια αγορά, όπως αυτό έχει αναπτυχθεί τα τελευταία έτη και η αλληλεπίδραση που υπάρχει μεταξύ των καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων με τις λοιπές δομές υποστήριξης.

Η εργασία απαρτίζεται από, συνολικά, 5 κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύεται η νέα κατηγορία επιχειρηματικότητας, η νεοφυής ή startup επιχειρηματικότητα. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά των startup επιχειρήσεων, οι παράγοντες που δύνανται να συμβάλλουν στην επιτυχή πορεία τους, αλλά και οι κύριες παράμετροι που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη δημιουργία τους, όπως οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, αναφέρονται συγκεκριμένα παραδείγματα υπαρκτών νεοφυών επιχειρήσεων, ώστε να καταστεί ακόμα πιο αντιληπτή η ιδιαίτερη φύση τους.

Το τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται στο ψηφιακό νόμισμα Bitcoin. Αφού πραγματοποιείται ιστορική αναδρομή στη δημιουργία και χρήση του, παρατίθενται πληροφορίες αναφορικά με την απόκτηση και αξιοποίησή του, ενώ σχολιάζονται τα προτερήματα που παράσχει στους χρήστες, αλλά και οι πιθανοί κίνδυνοι και οι απειλές που αυτό φέρει.

Το περιεχόμενο του τέταρτου κεφαλαίου αφορά στο σχολιασμό των κρυπτονομισμάτων που εντοπίζονται σήμερα να διαθέτουν την μεγαλύτερη κεφαλαιοποίηση στις χρηματιστηριακές αγορές, όπως το Ethereum, μεταξύ άλλων.

Στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο, πραγματοποιείται εντοπισμός της σχέσης ανάμεσα στις startup επιχειρήσεις και τη χρήση του Bitcoin. Αναλυτικότερα, δίνονται πληροφορίες για startup επιχειρήσεις που είτε δέχονται συναλλαγές σε Bitcoin, είτε παράσχουν ηλεκτρονικά πορτοφόλια για την αποθήκευση Bitcoin, είτε προσφέρουν λοιπές καινοτόμες υπηρεσίες και προϊόντα που αφορούν στο Bitcoin.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΝΕΟΦΥΕΙΣΗ START UP ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Το πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας αφορά στην εκτενή μελέτη της κατηγορίας εκείνων των επιχειρήσεων που εντάσσονται στις νεοφυείς ή startup επιχειρήσεις που γνωρίζουν ιδιαίτερη άνθηση κατά τα τελευταία χρόνια. Στα πλαίσια αυτά πραγματοποιείται εννοιολογική προσέγγιση του όρου, γίνεται ιστορική αναδρομή στην εξέλιξη των εν λόγω επιχειρήσεων, σχολιάζονται οι παράγοντες που χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής για την ανάπτυξη μιας επιτυχημένης startup επιχείρησης, καθώς και άλλα βασικά στοιχεία που σχετίζονται με τα πεδία λειτουργίας και την συνεισφορά των νεοφυών επιχειρήσεων σε ένα οικονομικό περιβάλλον.

1.1 Εννοιολογική προσέγγιση της νεοφυούς ή startup επιχείρησης

Πριν οριστεί συγκεκριμένα ο όρος νεοφυής ή startup επιχείρηση χρειάζεται να διευκρινιστεί ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις αποτελούν υποσύνολο των νεοσύστατων επιχειρήσεων, καθώς το να είναι μια επιχείρηση νεοσύστατη δεν σημαίνει κι απαραίτητα ότι εντάσσεται στα πλαίσια της νεοφυούς. Μολοταύτα, υπάρχουν και ορισμένες νεοσύστατες επιχειρήσεις που μπορούν να θεωρηθούν startup, με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν τα κατάλληλα κριτήρια και συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στο επιχειρηματικό τους μοντέλο.

Όπως πληροφορούν οι Kollman, Stockmann, Linstaedt &Kensbock (2015) οι startup επιχειρήσεις φέρουν 3 βασικά χαρακτηριστικά, συγκριτικά με τις λοιπές. Αναλυτικότερα, οι νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν διάρκεια ζωής μικρότερης των 10 ετών, χρησιμοποιούν εφαρμογές προηγμένης τεχνολογίας και επιθυμούν την άμεση επέκταση όσον αφορά το προσωπικό και τις πωλήσεις τους.

Τα παραπάνω βασικά χαρακτηριστικά των νεοφυών επιχειρήσεων δεν είναι, σαφώς και τα μόνα, καθώς με τη σειρά τους δημιουργούν επιμέρους συνθήκες για τις εν λόγω επιχειρήσεις. Λόγου χάρη, οι startups στην αρχική φάση λειτουργίας τους

μπορεί να έχουν περιορισμένα ή ανύπαρκτα έσοδα, ενώ τα έξοδά τους, συχνά, συνδέονται με τη δημιουργία της επιχείρησης παρά με την παραγωγή κέρδους. Οι παράγοντες αυτοί, συνδυαστικά, μπορούν να επιφέρουν ζημιές. Επιπρόσθετα, παρόλο που υπάρχουν μερικές εξαιρέσεις, οι νεοφυείς επιχειρήσεις εξαρτώνται από τα ίδια κεφάλαια που προέρχονται από ιδιωτικές πηγές και όχι από δημόσιες αγορές. Στα αρχικά, μάλιστα, στάδια, και όπως συμβαίνει με όλες τις νέες επιχειρήσεις η χρηματοδότηση προέρχεται από τους ιδρυτές και το περιβάλλον τους, όπως τους φίλους και την οικογένεια. Ένα βασικό, ακόμα, στοιχείο των startup είναι ότι διατρέχουν μεγάλο κίνδυνο αποτυχίας, καθώς η καινοτόμα ιδέα που υποστηρίζουν όσο πρωτοπόρα κι αν είναι, ταυτόχρονα, μπορεί εύκολα να απορριφθεί από το καταναλωτικό κοινό στο οποίο απευθύνονται (Damodaran, 2009).

Επίσης, οι Φαρσαρώτας & Σπάτουλας (2015) αναφέρουν ότι η αρχική μορφή της νεοφυούς επιχείρησης είναι προσωρινή, καθώς το επενδυτικό πλάνο που έχει καταρτισθεί προβλέπει την εξέλιξη της σε κανονική- τυπική επιχείρηση. Η μέση διάρκεια ζωής μιας startup είναι το ένα έτος, καθώς σε δύο χρόνια το πολύ θα πρέπει να έχει αποκτήσει δομή και λειτουργίες κανονικής επιχείρησης. Ουσιαστικά, με την υλοποίηση του επενδυτικού πλάνου, οι ιδιοκτήτες θα πρέπει να αποφασίσουν τι είδος νομική μορφή θα πάρει το εγχείρημά τους. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι οι συνηθέστερες νομικές μορφές που υιοθετούν οι startup είναι οι Ε.Π.Ε. και Ι.Κ.Ε. αν και έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν στη συνέχεια σε όλες τις άλλες εταιρικές μορφές. Οι νεοφυείς επιχειρήσεις φέρουν καινοτόμο στίγμα, καθώς ο λόγος ύπαρξής τους είναι να προσφέρουν μια λύση σε συγκεκριμένο πρόβλημα ή μια επιθυμία των πελατών και, συνήθως, σχετίζονται με προϊόντα και υπηρεσίες τεχνολογίας.

Κάθε νεοφυής επιχείρηση είναι μικρού μεγέθους στην αρχή της λειτουργίας της και απευθύνεται σε μικρή αγορά, κάτι που σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρείται μειονέκτημα. Κι αυτό διότι είναι ευκολότερη η διείσδυση σε μια περιορισμένη, σχετικά αγορά, παρά σε μια μεγάλη. Μάλιστα, θεωρείται σκόπιμο μια νεοφυής επιχείρηση να στοχεύει σε μια μικρή ομάδα συγκεντρωμένων ατόμων η οποία εξυπηρετείται από μηδενικούς ή ελάχιστους ανταγωνιστές. Η επιλογή μιας νεοφυούς επιχείρησης να προσπαθήσει να διεισδύσει σε μια εκτεταμένη αγορά κρίνεται ως εσφαλμένη, ιδίως όταν υπάρχουν πολυάριθμοι ανταγωνιστές (Thiel&Masters, 2014).

Στην προσπάθεια του χρονικού προσδιορισμού της δημιουργίας της πρώτης startup επιχείρησης διεθνώς, το βασικό δείγμα αποτελεί η δημοφιλής SiliconValley στην Καλιφόρνια των Η.Π.Α., η οποία συνιστά κοιτίδα εκατοντάδων καινοτόμων επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, και όπως αναφέρει ο Gregory Gromon, συγγραφέας του βιβλίου «Από τα Χρυσωρυχεία του El Dorado στα ‘Χρυσά’ Startups της SiliconValley», η αφορμή δόθηκε από μια προσωπική διαφωνία μεταξύ των εργαζομένων της Shockley Semiconductor και του ιδρυτή της το 1958. Οι εργαζόμενοι αποχώρησαν από την εταιρία και ξεκίνησαν να ιδρύουν τις δικές τους, με καινοτόμες ιδέες που έφεραν νέα δεδομένα στην αγορά, τα οποία αναγκάστηκαν να ακολουθήσουν ακόμη και οι πρώην εργοδότες τους.

Έτσι, η μέθοδος των startups έγινε ευρέως διαδεδομένη, κι αυτό που είχε ξεκινήσει ως μια διαφωνία ανάμεσα σε εργοδότη κι εργαζόμενους προκάλεσε την μαζική ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων. Το φαινόμενο αυτό πήρε νέες διαστάσεις όταν ξέσπασε αυτό που αποκαλείται η «φούσκα του διαδικτύου» και των «dot com» επιχειρήσεων που βασιζόνταν στην ραγδαία ανάπτυξη και εξάπλωση του διαδικτύου (Κόκουβας, 2013).

1.2 Βασικοί τομείς δραστηριοποίησης των startup επιχειρήσεων

Όπως έχει καταστεί σαφές μέχρι τώρα, η λειτουργία των startup επιχειρήσεων βασίζεται εκτενώς στις εφαρμογές της τεχνολογίας. Σήμερα, οι νεοφυείς επιχειρήσεις αφορούν σε συγκεκριμένους τομείς, κυρίως, όπως αυτοί που αναφέρονται στην συνέχεια.

Οι βασικοί τομείς που γνωρίζουν άνθηση αναφορικά με την επέκταση των νεοφυών επιχειρήσεων είναι οι κάτωθι (Kochie's Business Builders, 2017):

- Τεχνητή νοημοσύνη: η τεχνητή νοημοσύνη εμπεριέχει οτιδήποτε μπορεί να εκτείνεται ανάμεσα στην αναγνώριση φωνής και στην εικονική υποστήριξη. Αν και δεν πρόκειται για απόλυτο νέα εφαρμογή, φαίνεται ότι οι καταναλωτές καταδεικνύουν αυξανόμενο ενδιαφέρον σε ότι έχει να κάνει με τεχνολογίες που σχετίζονται με την εργασία και τον τρόπο ζωής.

- Ανίχνευση απάτης: καθώς οι επιθέσεις στο διαδίκτυο αυξάνονται, η ανίχνευση της απάτης μέσω του διαδικτύου εντοπίζεται με μεγάλη ζήτηση παγκοσμίως. Οι επιχειρήσεις όλων των μεγεθών, όπως και οι καταναλωτές, μπορούν να επωφεληθούν από έναν εμπειρογνώμονα για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, οπότε υπάρχει ένας πλούτος επιχειρηματικού δυναμικού για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα αυτό
- Διαδικτυακό εμπόριο: καθώς πλέον υπάρχουν διαδικτυακοί τόποι πωλήσεων, όπως το eBay και το Amazon, καθίσταται ευκολότερη και πολύ οικονομικότερη η πώληση αγαθών παγκοσμίως. Στην Αυστραλία, λόγω χάρη, η βιομηχανία του ηλεκτρονικού εμπορίου πραγματοποιεί ετήσια έσοδα της τάξης των 18 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ το αντίστοιχο ποσό στις Η.Π.Α. ανέρχεται σε 394 δισεκατομμύρια δολάρια.
- Φορητή τεχνολογία: οι συσκευές που διαθέτουν προηγμένη τεχνολογία, όπως τα έξυπνα κινητά τηλέφωνα και τα ρολόγια χειρός που μετρούν τις καύσεις θερμίδων προσελκύουν όλο και μεγαλύτερο ποσοστό του καταναλωτικού κοινού.
- Υγεία: η τεχνολογία και οι νεοφυείς επιχειρήσεις εμπλέκονται με τον τομέα της υγείας υπό την μορφή δυνατοτήτων που σχετίζονται με την ηλεκτρονική κράτηση επισκέψεων σε γιατρό, την παραγγελία φαρμάκων μέσω ηλεκτρονικού φαρμακείου και την ενοικίαση ιατρικού εξοπλισμού. Η σχετική βιομηχανία αυτή τη στιγμή δημιουργεί ένα εντυπωσιακό κέρδος που αποτιμάται παγκοσμίως σε 1,668 τρισεκατομμύρια δολάρια ετησίως.
- Εκπαίδευση: η τεχνολογία έχει εμπλακεί εκτενώς και στο τομέα της εκπαίδευσης. Οι πρωτοπόροι επιχειρηματίες σήμερα προσπαθούν να κάνουν την εκπαίδευση προσιτή και διαθέσιμη σε όλους, σε όλο τον κόσμο, μέσω βίντεο, διαδικτυακών σεμιναρίων κι εκπαιδευτικών πλατφόρμων. Δεδομένου ότι, όπως η υγειονομική περίθαλψη, ανάλογα και η εκπαίδευση επηρεάζει όλους, τα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες σε αυτούς τους τομείς επρόκειτο να έχουν τεράστιες

επιπτώσεις στην κοινωνία - πολύ περισσότερο, μάλιστα, από ό, τι οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία.

- **Φροντίδα κατοικίδιων:** το διαδίκτυο, οι ηλεκτρονικές εφαρμογές και οι κινητές συσκευές διευκολύνουν τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την επίβλεψη, το περιποίηση, την εκπαίδευση και την μεταφορά κατοικίδιων ζώων, ώστε να προσεγγίζουν τους πελάτες, να εξορθολογίζουν τις διαδικασίες και να κλιμακώνουν τις δραστηριότητές τους.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ο Novoa (n.d.) πληροφορεί ότι εντοπίζονται οι παρακάτω τάσεις:

Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες: η αναδιαμόρφωση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών υπήρξε μία από τις σημαντικότερες τάσεις στον κόσμο των τεχνολογιών. Οι νεοσύστατες εταιρείες δεν αλλάζουν μόνο τον τρόπο που λειτουργούν οι τράπεζες, αλλά εισέρχονται, επίσης, σε συγκεκριμένες οικονομικές περιοχές που παρέμεναν ανέγγιχτες εδώ και δεκαετίες. Υπολογίζεται ότι κατά τα τελευταία έτη έχουν εξοικονομηθεί από νεοφυείς επιχειρήσεις στο χώρο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, πάνω από 2,3 δισεκατομμύρια δολάρια από 306 επιχειρηματικές συμφωνίες στην Ευρώπη.

Καταναλωτικός κλάδος: αν και οι ηλεκτρονικές εφαρμογές και το λογισμικό σαφώς και προσελκύουν το ενδιαφέρον τόσο του επενδυτικού όσο και του καταναλωτικού κοινού, παρατηρείται ότι τομείς όπως η γεωργία, τα βιολογικά προϊόντα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η διαχείριση απορριμμάτων, μεταξύ άλλων, εισέρχονται δυναμικά στον χώρο των startup επιχειρήσεων.

Κινητή τηλεφωνία: τα σύγχρονα, έξυπνα κινητά τηλέφωνα- τα δημοφιλή smartphones- έχουν μεταλλάξει πλήρως τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές κι έχουν βοηθήσει στην ανάπτυξη ποικίλων εφαρμογών που παρέχουν νέες υπηρεσίες, τελείως διαφορετικές από αυτές των παραδοσιακών επιχειρήσεων. Οι νεοφυείς, μάλιστα, επιχειρήσεις στην Ευρώπη που σχετίζονται με την κινητή τηλεφωνία τοποθετούνται, από άποψη κερδοφορίας, στην δεύτερη θέση μετά από τις επιχειρήσεις που σχετίζονται με την παραγωγή προϊόντων λογισμικού.

1.3 Τα χαρακτηριστικά των επιτυχημένων startup επιχειρήσεων

Σαφώς, μια νεοφυής επιχείρηση, όπως συμβαίνει και με κάθε επιχείρηση, προκειμένου να καταστεί επιτυχής σε βάθος χρόνου, χρειάζεται να συντρέχουν συγκεκριμένοι παράγοντες.

Ο Hall (2013) υποστηρίζει ότι η επιτυχία μιας startup επιχείρησης, μπορεί να κριθεί από τα κάτωθι:

Ύπαρξη οράματος: βασικό σημείο για την εκκίνηση μιας νεοφυούς επιχείρησης είναι η ύπαρξη, από την πλευρά του νέου επιχειρηματία, ενός οράματος που θα αφορά στην αξιοποίηση μιας ευκαιρίας για την κάλυψη συγκεκριμένης ανάγκης των καταναλωτών ή των επιχειρήσεων. Η σύλληψη της ιδέας συνιστά και το σημείο εκκίνησης για την εξέλιξη της επιχείρησης.

Ανάληψη ρίσκου: οι επιτυχημένοι επιχειρηματίες κατανοούν και αναλαμβάνουν τους κινδύνους που συνδέονται με την έναρξη μιας επιχείρησης που μπορεί να περιλαμβάνει απώλεια χρημάτων, πιθανή αποτυχία, ακόμα, και κινδύνους για την υγεία. Ακόμη και αν μια καινοτόμα ιδέα για κάποιο καινοτόμο προϊόν έχει κερδίσει την το ενδιαφέρον του καταναλωτικού κοινού, οι ιδρυτές συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν εκπληκτικές προκλήσεις. Οι επιτυχημένοι επιχειρηματίες, επίσης, έχουν αναλάβει σημαντικούς προσωπικούς κινδύνους για να ξεκινήσουν και να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους. Πριν προχωρήσουν, θα πρέπει να έχουν εξετάσει, να έχουν σταθμίσει και να έχουν αξιολογήσει κάθε σημαντικό κίνδυνο, ώστε να αναγνωρίζουν τις πιθανές συνέπειες των αποφάσεών τους.

Παραχωρήσεις: όσοι εκκινούν μια επιχείρηση θα πρέπει να είναι διατεθειμένοι να παραιτηθούν από προσωπικές απαιτήσεις ώστε να επιτύχουν. Οι ανάγκες αυτές μπορεί να σχετίζονται με τον ελεύθερο χρόνο, τις προσωπικές σχέσεις ή άλλους τομείς ενδιαφέροντός τους. Εφόσον, λοιπόν, οι νέοι επιχειρηματίες είναι δεκτικοί σε τέτοιες δεσμεύσεις και, επιπρόσθετα, δέχονται την στήριξη των οικογενειών τους, τότε η επιτυχία είναι περισσότερο πιθανό να επέλθει.

Επιμονή: η πίστη στην επιτυχία και η επιμονή προς το στόχο είναι στοιχεία που φέρουν θετικά αποτελέσματα σε οποιονδήποτε επιχειρηματία.

Γνώση και στήριξη του πελατειακού κοινού: οι επιτυχημένοι επιχειρηματίες είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται και να κατανοούν τις ανάγκες των πελατών στους οποίους απευθύνονται. Όσοι, μάλιστα, αναζητούν συνεχώς να ενημερώνονται αναφορικά με τις αντιλήψεις και τις απόψεις των πελατών τους, είναι σχεδόν βέβαιο ότι επιτυγχάνουν τους στόχους τους. Επιπρόσθετα, εκτός από τις ανάγκες των καταναλωτών, οι επιτυχημένοι επιχειρηματίες γνωρίζουν και τον τρόπο που θα διαθέσουν και θα προωθήσουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους στο κοινό. Ξέρουν πώς να βρίσκουν, να εμπλέκουν και να ολοκληρώνουν μια πώληση στους πελάτες, ξανά και ξανά. Επίσης, δεν παραβλέπουν ποτέ ότι πρέπει να καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες ώστε να διατηρούν, αλλά και να αυξάνουν με κάθε τρόπο την ζήτηση των πελατών για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους.

Κατάλληλο προσωπικό: όσο ικανός και αν είναι ο επιχειρηματίας που συλλαμβάνει μια καινοτόμα ιδέα, αυτή δεν μπορεί να αποδώσει καρπούς εάν δεν εμπλακεί το κατάλληλο προσωπικό. Έτσι, ο ιθύνων νους πρέπει να είναι σε θέση να βρίσκει, να επιλέγει, να εκπαιδεύει, να υποκινεί, να ανταμείβει και να διατηρεί τους καλύτερους δυνατούς εργαζομένους. Από την άλλη, χρειάζεται να απορρίπτονται άμεσα όσοι δεν συμβάλλουν στην όλη προσπάθεια. Έτσι, εφόσον, επιλεγεί το καταλληλότερο προσωπικό, αυτό πρέπει να διατηρείται ευχαριστημένο και παραγωγικό. Οι επιχειρηματίες οφείλουν να είναι ευγενικοί απέναντι στους εργαζόμενους, να τους ενθαρρύνουν και να τους υποστηρίζουν διαρκώς. Μόνο έτσι θα επέλθει το επιθυμητό αποτέλεσμα που μεταφράζεται σε υψηλή παραγωγικότητα.

Συνεχής επικοινωνία: η συνεχής επικοινωνίας με τους εργαζομένους, τους πωλητές, τους επενδυτές, τους προμηθευτές και με τους πελάτες σχετικά με το τι συμβαίνει στην επιχείρηση είναι σαφές στοιχείο επιτυχίας.

1.4 Λόγοι αποτυχίας μιας startup επιχείρησης

Όπως υποστηρίζει η Μπαχταλιά (2016) το βασικό συστατικό βιωσιμότητας των startups, συνιστά η διασύνδεση με επαγγελματικά και επιχειρηματικά κοινά, δηλαδή τον δυνητικό πελάτη που πολλές φορές αδυνατούν να προσεγγίσουν. Κρίσιμος, επίσης, παράγοντας βιωσιμότητας είναι η πρόσβαση σε κεφάλαια. Μια startup επιχείρηση, όντως, αντιμετωπίζει εμπόδια πολλά τα οποία οφείλονται, κυρίως, στην απειρία των ανθρώπων που την ιδρύουν. Για παράδειγμα, ένα κρίσιμο στοιχείο είναι η σύσταση της ίδιας της ομάδας. Μία επιχειρηματική ιδέα για να υποστηριχθεί αποτελεσματικά και να υλοποιηθεί με επιτυχία, χρειάζεται έναν ελάχιστο αριθμό στελεχών, ιδανικά τουλάχιστον 3 άτομα και πάνω, γιατί οι υποχρεώσεις πρέπει να επιμερίζονται με κριτήριο τις δεξιότητες και ικανότητες των μελών της ομάδας ώστε να μην εγκαταλειφθεί στην πορεία μια προσπάθεια που ξεκίνησε φιλόδοξα, αλλά παρεμποδίστηκε από τέτοιου είδους αδυναμίες. Ακόμα, άλλος κρίσιμος παράγοντας είναι οι τυχόν υφιστάμενες επαγγελματικές υποχρεώσεις κάποιων μελών της ομάδας ή και του επικεφαλής, για λόγους βιοπορισμού, με αποτέλεσμα ο διαθέσιμος χρόνος για την ομάδα ή την υπό σύσταση εταιρεία να περιορίζεται στον ελεύθερο χρόνο τους. Έτσι όμως το εγχείρημα καταλήγει ως hobby και όχι επιχείρηση. Η έλλειψη ενός ορθολογικού και οργανωμένου επιχειρηματικού μοντέλου είναι επίσης ένα άλλο θέμα αποτυχίας που προκύπτει από την ελλιπή εκπαίδευση, την έλλειψη έρευνας αγοράς, άρα και την ολοκλήρωση ενός αποτελεσματικού επιχειρηματικού πλάνου.

Ο Cohan (2017) εντοπίζει επιπλέον παράγοντες οι οποίοι μπορεί να είναι υπεύθυνοι για την αποτυχία μιας νεοφυούς επιχείρησης. Λόγου χάρη, κάποιοι νέοι επιχειρηματίες θεωρούν ότι για να αποκομίσουν κέρδη αρκεί το να έχουν μια καινοτόμα ιδέα, να την μετατρέψουν σε προϊόν ή υπηρεσία και να την προβάλλουν στο κοινό. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν ευσταθεί, καθώς στην πραγματικότητα, οι άνθρωποι διστάζουν να δοκιμάσουν ένα προϊόν μιας νεοφυούς, επειδή τα περισσότερα αποτυγχάνουν. Έτσι, θα δοκιμάσουν το προϊόν μόνο εφόσον υπόσχεται να λύσει ένα σημαντικό τους πρόβλημα που μέχρι πρόσφατα κανείς δεν προσπάθησε να επιλύσει. Επιπρόσθετα, η έλλειψη δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχή έκβαση του εγχειρήματος μπορεί εξ αρχής να καταδικάσει μια νεοφυή επιχείρηση. Όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα η σύλληψη μιας πρωτοπόρας ιδέας

δεν κρίνεται επαρκής. Επίσης, προηγούμενα τέθηκε και το ζήτημα της στελέχωσης μιας startup ως παράγοντα επιτυχίας της. Τα στελέχη, όμως, που θα επιλεγούν πρέπει να διαθέτουν και την αντίστοιχη ηγεσία από την πλευρά της διοίκησης. Διευκρινίζεται ότι η έννοια της ηγεσίας αναφέρεται στην ικανότητα των διοικούντων να επιβλέπουν, αλλά και να συνεργάζονται με τους υφισταμένους τους για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκτέλεση του έργου που τους έχει ανατεθεί. Με άλλα λόγια, η ηγεσία συνίσταται στην ύπαρξη και τη συναίσθηση της ύπαρξης μιας κατευθυντήριας γραμμής. Πρόκειται όχι απλά για ένα χαρακτηριστικό της ανθρώπινης προσωπικότητας, αλλά για μια διαπροσωπική σχέση η οποία μαθαίνεται και αναπτύσσεται από τη καθημερινή αλληλεπίδραση (Χυτήρης, 2001). Έτσι, στα πρώτα στάδια εξέλιξης μιας startup επιχείρησης ικανός θεωρείται εκείνος ο ηγέτης που διαθέτει το χάρισμα για να δημιουργήσει ένα ιδιαίτερο όραμα για την επιχείρηση και προσλαμβάνει το καλύτερο δυνατό ανθρώπινο δυναμικό ώστε να εκπληρωθεί το όραμα αυτό.

Ένα επιπλέον στοιχείο που μπορεί να προκαλέσει την αποτυχία μιας νεοφυούς επιχείρησης πηγάζει από την ίδια την φύση της ως οργανισμού. Στις startup επιχειρήσεις, οι ιδρυτές διαθέτουν τόσο την ιδιοκτησία όσο και την κατοχή. Αυτό, συχνά, έχει ως αποτέλεσμα να ανακύπτουν συγκρούσεις ανάμεσα στην ιδιοκτησία και τον έλεγχο που αφορούν στους ιδρυτές και στους επενδυτές της startup. Οι συγκρούσεις ή οι διαμάχες αυτές μπορεί να εντείνονται καθώς η επιχείρηση επεκτείνεται με τον χρόνο και τα συμφέροντα στα 2 μέρη διαφοροποιούνται. Γι' αυτό κρίνεται σκόπιμο τα διοικητικά συμβούλια των startup επιχειρήσεων να είναι ολιγομελή, ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη επικοινωνία, μεγαλύτερη συναίνεση και αποτελεσματικότερος έλεγχος στους οργανισμούς αυτούς (Thiel&Masters, 2014).

1.5 Ανάπτυξη και εξέλιξη μιας νεοφυούς επιχείρησης

Η δημιουργία μιας νεοφυούς επιχείρησης μπορεί, συνοπτικά, να διαιρεθεί σε 8 βασικά στάδια. Η διαδικασία αρχίζει με τη σύλληψη της ιδέας, όπως σχολιάστηκε και προηγούμενα, και ολοκληρώνεται με την υλοποίησή της. Επίσης, περιλαμβάνει απαραίτητως τη λεπτομερή σχεδίαση του επιχειρηματικού μοντέλου και την ανεύρεση χρηματοδότησης μεταξύ όποιων άλλων χαρακτηριστικών. Έτσι, συνολικά,

η έναρξη μιας νεοφυούς επιχείρησης περιλαμβάνει (Φαρσαρώτας& Σπάτουλας, 2015):

- Την ιδέα – εντοπισμό της επιχειρηματικής ευκαιρίας.
- Τον έλεγχο της επιχειρηματικής προοπτικής: δημιουργία ιδρυτικής ομάδας, ανάπτυξη αρχικού προϊόντος.
- Την ανεύρεση χρηματοδότησης.
- Τη δόμηση της εταιρείας και της εσωτερικής εταιρικής κουλτούρας.
- Την αποσαφήνιση των διαδικασιών και την οργάνωση μέσω συστημάτων διαχείρισης δεδομένων.
- Την ανάπτυξη προϊόντος με βάση το επιχειρηματικό πλάνο και την αξιολόγηση της αγοράς.
- Τη δημιουργία δικτύου πωλήσεων με βάση τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και την ανάπτυξη σχεδίου προώθησής του.
- Την υποστήριξη και εξυπηρέτηση πελατών.

Μερικά από τα παραπάνω βήματα, έχουν σχολιαστεί σε προηγούμενες ενότητες- όπως η σύλληψη της ιδέας και η υποστήριξη και εξυπηρέτηση των πελατών. Έτσι, στη συνέχεια σχολιάζονται οι λοιπές παράμετροι που αφορούν στην ανάπτυξη μιας νεοφυούς επιχείρησης.

1.5.1 Ανεύρεση χρηματοδότησης

Το ζήτημα της χρηματοδότησης είναι από τα πρώτα που προβληματίζουν τον εκάστοτε επιχειρηματία, ανεξάρτητα από το αν η επιχείρησή του εντάσσεται στις startups ή σε οποιαδήποτε άλλη μορφή επιχειρηματικότητας.

Κάθε επιχείρηση, αρχικά, χρειάζεται χρήματα για να καλύψει τα τρέχοντα έξοδά της. Όσο μεγαλύτερη είναι η δραστηριοποίησή της στην αγορά, τόσο υψηλότερο είναι το ποσό που απαιτείται. Εκτός, όμως, από τα τρέχοντα έξοδα απαιτούνται και αρκετά σημαντικές δαπάνες για την κύρια παραγωγική δραστηριότητά της. Πιο συγκεκριμένα, θα πρέπει να βρεθούν πόροι για να χρηματοδοτηθούν τα εμπορεύματα, δηλαδή, τόσο η αγορά των πρώτων υλών και ημικατεργασμένων προϊόντων όσο και τα κόστη παραγωγής, αποθήκευσης, διάθεσης

κ.τ.λ. των τελικών προϊόντων. Ακόμα και η πώληση των προϊόντων αν δεν συνοδεύεται από την καταβολή μετρητών, αλλά από χορήγηση πίστωσης, έκδοση συναλλαγματικών κ.τ.λ. απαιτεί την εκ των έσω χρηματοδότηση μέχρι να μετατραπούν οι απαιτήσεις σε μετρητά (Μακρής, 2009).

Οι πηγές χρηματοδότησης μίας επιχείρησης ενδέχεται να είναι είτε εσωτερικές είτε εξωτερικές. Αναφορικά με τις εσωτερικές πηγές χρηματοδότησης, αυτές περιλαμβάνουν, αρχικά, τα παρακρατούμενα ή μη διανεμόμενα κέρδη, δηλαδή τα κέρδη που δεν διανέμονται στους μετόχους και γυρίζουν στην επιχείρηση. Επιπλέον, οι εσωτερικές πηγές χρηματοδότησης εμπεριέχουν και την πώληση περιουσιακών στοιχείων, όπως οικοπέδων, κτιρίων, μηχανημάτων, αλλά και ολόκληρων επιχειρηματικών μονάδων (Καλογήρου, Μαυρωτάς & Σιώκας, 2015).

Οι εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης διακρίνονται σε μακροχρόνιες και βραχυχρόνιες. Στην πρώτη κατηγορία, περιλαμβάνεται το μετοχικό κεφάλαιο, δηλαδή η εισροή χρηματικών πόρων στην επιχείρηση μέσω της πώλησης-έκδοσης μετοχών σε υφιστάμενους και νέους ιδιοκτήτες, σε εταιρείες επιχειρηματικών συμμετοχών, καθώς και σε πιστωτικά ιδρύματα, γεγονός που οδηγεί σε συμμετοχή πιστωτικών ιδρυμάτων στο μετοχικό κεφάλαιο, ακόμα και μέσω του χρηματιστηρίου. Στις μακροχρόνιες εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, επίσης, περιλαμβάνονται τα δανειακά κεφάλαια, όπως είναι τα ομολογιακά δάνεια, η τραπεζική χρηματοδότηση, τα δάνεια που είναι συνδεδεμένα με την προμήθεια εξοπλισμού ή τη διενέργεια ενός επενδυτικού έργου, καθώς και οι κρατικές ενισχύσεις, όπως οι επιδοτήσεις από αναπτυξιακούς νόμους και αναπτυξιακά προγράμματα (Καλογήρου, Μαυρωτάς & Σιώκας, 2015). Τα μακροπρόθεσμα δάνεια επιτρέπουν στους επιχειρηματίες να χρηματοδοτήσουν την αγορά περιουσιακών στοιχείων μεγάλης διάρκειας, όπως κτίρια και μηχανολογικό εξοπλισμό. Στηρίζουν, ακόμα, εκείνους τους επιχειρηματίες που το εγχείρημά τους επεκτείνεται ραγδαία, στο να χρηματοδοτήσουν την μόνιμη αύξηση των αποθεμάτων, καθώς και των πελατών που αγοράζουν με πίστωση. Τα δάνεια αυτά, σε γενικές γραμμές, εξοφλούνται από τα κέρδη (Siropolis, 2001).

Στις βραχυχρόνιες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης περιλαμβάνονται η τραπεζική πίστωση, η εμπορική πίστωση, δηλαδή η πληρωμή για την αγορά πρώτων υλών, εξοπλισμού κτλ. μετά από ένα χρονικό διάστημα (π.χ. 3 μήνες), η

χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) εξοπλισμού, οι πιστωτικές κάρτες και ο ανοιχτός τραπεζικός λογαριασμός (Καλογήρου, Μαυρωτάς & Σιώκας, 2015).

Όπως αναφέρει ο Κανελλόπουλος (1994) στα πλαίσια του βραχυχρόνιου δανεισμού παρέχονται στις επιχειρήσεις από τις τράπεζες και κεφάλαια κίνησης βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα. Πρόκειται για δάνεια που χορηγούνται για την κάλυψη επιχειρηματικών αναγκών σε κεφάλαια κίνησης για την ολοκλήρωση του ετήσιου παραγωγικού προγράμματος, διάρκειας ενός έτους. Προκειμένου να παραχωρηθούν τα εν λόγω δάνεια, οι τράπεζες μελετούν τα παρακάτω στοιχεία της επιχείρησης:

- Το αντικείμενο δραστηριότητας.
- Το κύκλο εργασιών της επιχείρησης, ο οποίος πραγματοποιήθηκε το προηγούμενο έτος.
- Τον απασχολούμενο μηχανικό εξοπλισμό και τη τυχούσα προσθήκη νέου.
- Το απόθεμα πρώτων υλών και έτοιμων προϊόντων που υπάρχει, σε σύγκριση με τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.
- Το λοιπό τραπεζικό δανεισμό της επιχείρησης.
- Τις προοπτικές της επιχείρησης και τη δυνατότητά της να λειτουργήσει αποδοτικά και να εξασφαλίσει την αποπληρωμή του χρέους.

Οι παραπάνω περιπτώσεις αποτελούν παραδοσιακές μεθόδους χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Σήμερα, όμως, υφίστανται εξελιγμένες πρακτικές και μέθοδοι χρηματοδότησης των επιχειρήσεων που μπορούν να αξιοποιηθούν και από τις νεοφυείς επιχειρήσεις. Μερικές από τις βασικότερες αυτών σχολιάζονται στις αμέσως επόμενες υποενότητες.

1.5.1.1 To Factoring

Η έννοια του Factoring αναφέρεται στη σχέση που δημιουργείται από μια συμφωνία μεταξύ ενός πωλητή αγαθών ή υπηρεσιών και ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που ονομάζεται Factor, σύμφωνα με την οποία ο δεύτερος εισπράττει τις απαιτήσεις του πρώτου και, επίσης, ελέγχει και διαχειρίζεται τις απαιτήσεις του πρώτου (Πολυχρονόπουλος & Κορρές, 2005). Η εκάστοτε εταιρεία που παρέχει

υπηρεσίες Factoring, τηρεί όλους τους απαραίτητους λογαριασμούς για να παρακολουθεί τη λήξη και είσπραξη των εμπορευματικών απαιτήσεων, εισπράττει τα σχετικά ποσά, παίρνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την είσπραξη για λογαριασμό της των τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών και διαθέτει πλήρη στοιχεία για την εκ των προτέρων αξιολόγηση των εμπορευματικών απαιτήσεων που αγοράζει. Όμως, το Factoring δεν αποτελεί υποκατάστατο της χρηματοδότησεως από τις εμπορικές τράπεζες δια της προεξοφλήσεως συναλλαγματικών. Η σχέση μιας επιχείρησης με την εμπορική της τράπεζα είναι διακεκομμένη και εποχιακή και ο εκάστοτε επιχειρηματίας προσφεύγει σε αυτήν όταν έχει ανάγκη χρηματοδότησεως. Η σχέση με την εταιρεία Factoring, από την άλλη, είναι συνεχής, καλύπτει τουλάχιστον περίοδο ενός έτους και καλύπτει όλες τις πωλήσεις της επιχειρήσεως, χωρίς εξαίρεση (Μπακούρος, χ.η.).

Πρέπει να αναφερθεί, ακόμα, ότι εκτός από τη χρηματοδότηση, το Factoring μπορεί να περιλαμβάνει και άλλες υπηρεσίες όπως π.χ. αξιολόγηση φερεγγυότητας πελατών, νομική και λογιστική κάλυψη, διαχειριστική παρακολούθηση, κάλυψη πιστωτικού κινδύνου και λοιπά που, επίσης, είναι κρίσιμα ζητήματα για μια επιχείρηση (Μπακούρος, χ.η.).

Η διαδικασία του Factoring, παράσχει μια σειρά πλεονεκτημάτων για τους επιχειρηματίες που την επιλέγουν. Αναλυτικότερα (Ελληνική Ένωση Factoring, 2013):

- Προσφέρεται άμεση ρευστότητα, συνδεδεμένη με τις πωλήσεις της εταιρείας.
- Μειώνεται το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης, όσον αφορά τη λογιστική παρακολούθηση των απαιτήσεων.
- Ελαχιστοποιείται ο πιστωτικός κίνδυνος.
- Ελαχιστοποιείται το κόστος είσπραξης.
- Αυξάνεται η δυνατότητα για ανάπτυξη και σε νέες αγορές.
- Βελτιώνονται οι οικονομικοί δείκτες της επιχείρησης.
- Η μεγάλη βάση δεδομένων την οποία έχει στη διάθεσή του ο Factor, εξασφαλίζει τον προσεκτικό έλεγχο των στοιχείων του κάθε πελάτη,

ούτως ώστε να μπορεί να προειδοποιηθεί έγκαιρα η συναλλασσόμενη εταιρεία.

1.5.1.2 To Crowd Funding

Crowd funding είναι η διαδικασία μέσω της οποίας ζητείται από το ευρύ κοινό να παράσχουν δωρεές που θα λειτουργήσουν ως κεφάλαια εκκίνησης για νέες επιχειρήσεις. Χρησιμοποιώντας αυτήν την τεχνική, οι επιχειρηματίες και οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν να παρακάμψουν εξ ολοκλήρου την ανάγκη για την συμμετοχή επενδυτών, διαφόρων τύπων, και να απευθυνθούν κατευθείαν στους καθημερινούς χρήστες του διαδικτύου, οι οποίοι δύνανται να παρέχουν οικονομική υποστήριξη (Steinberg & De Maria, 2012). Ως αντάλλαγμα για τις συνεισφορές του, το κοινό μπορεί να λάβει μια σειρά απτών ή άυλων στοιχείων, η φύση των οποίων εξαρτάται από το είδος του crowd funding (Gabison, 2015).

Ο πιο συνηθισμένος τύπος συγκέντρωσης κεφαλαίων είναι η χρήση ηλεκτρονικών ιστοσελίδων, όπου αναζητούνται δωρεές σε αντάλλαγμα για ειδικές ανταμοιβές. Αυτό μπορεί να σημαίνει παροχή δωρεάν προϊόντων ή ακόμα και μια ευκαιρία συμμετοχής, στο σχεδιασμό του προϊόντος ή της υπηρεσίας. Είναι, επίσης, δυνατή η χρήση του crowdfunding για τη συγκέντρωση δανείων και τη χρηματοδότηση δικαιωμάτων. Το Crowd funding παρέχει μια άλλη στρατηγική για τις νεοσύστατες εταιρίες ή νεοφυείς επιχειρήσεις που είναι έτοιμες να αναπτυχθούν στο επόμενο επίπεδο, όπως το ξεκίνημα ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας (Entrepreneur, 2017).

1.5.1.3 Ta Venture Capital

«Η χρηματοδότηση μιας εταιρίας από ένα venture capital fund γίνεται με τη μορφή της συμμετοχής στο μετοχικό τους κεφάλαιο της εταιρίας, κυρίως μέσω αύξησής του. Εναλλακτικά μπορεί να δοθεί με τη μορφή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου. Το venture capital δεν επενδύει, συνήθως, σε εισηγμένες εταιρίες» (AtticaVentures, 2013).

Οι Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών, δηλαδή, τα Venture Capital είναι, συνήθως, ιδιωτικές επιχειρήσεις στις οποίες παρέχονται κρατικές επιδοτήσεις ή φορολογικά κίνητρα. Σκοπός τους είναι η προώθηση και υλοποίηση

επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας με την ίδρυση ή την συμμετοχή τους σε νέες εταιρίες οι οποίες δεν έχουν την δυνατότητα να αντλήσουν κεφάλαια από άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως συμβαίνει συχνά με τις νεοφυείς. Οι επενδύσεις τους είναι μακροπρόθεσμες και συμμετοχή τους ρευστοποιείται σε προκαθορισμένο χρόνο και με προσυμφωνημένο τρόπο, αντλώντας κέρδη από την υπεραξία των μετοχών που δημιουργήθηκε κατά την παραμονή τους στην εταιρία (EKETA, 2017).

1.6 Βήματα για τη δημιουργία μιας βιώσιμης επιχείρησης

Όπως σωστά επισημαίνει η Κάλφα (2017) *«η επιχειρηματικότητα ήταν πάντα μια διέξοδος με προοπτικές εξέλιξης, προόδου και επαγγελματικής ανάπτυξης»*.

Προκειμένου, όμως, μια επιχείρηση να καταστεί βιώσιμη και κερδοφόρα- είτε είναι startup είτε όχι- θεωρείται σκόπιμο να ακολουθούνται κάποια βασικά βήματα, όπως τα κάτωθι:

Επιχειρηματική ιδέα

Συνιστά το σημείο εκκίνησης για μια επιχείρηση, όπου βασικό μέλημα των νέων επιχειρηματιών πρέπει να είναι το ότι το προϊόν ή η υπηρεσία που θα προσφέρουν, επιβάλλεται να ικανοποιεί μια ανάγκη ή/και να επιλύει ένα πρόβλημα (Κάλφα, 2017).

Έρευνα Αγοράς

Αναφέρεται σε θέματα σχετικά με τις προτιμήσεις και τα χαρακτηριστικά των καταναλωτών, καθώς και στο μέγεθος της αγοράς, την προβλεπόμενη ζήτηση του προϊόντος και τη θέση των ανταγωνιστών (Παπανίκος, 1996).

Η έρευνα της αγοράς αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για κάθε προϊόν, πριν και μετά τη διοχέτευσή του στην αγορά για συγκεκριμένους καταναλωτές και για τη πρόβλεψη μελλοντικών μεγεθών της αγοράς (Τσακλάγκανος, 2000).

Διαφοροποίηση

Συνιστά, ίσως, το σημαντικότερο σημείο μελέτης. Κι αυτό διότι το νέο προϊόν ή η υπηρεσία που βρίσκεται υπό δημιουργία θα πρέπει να διαφοροποιείται σε κάτι, συγκριτικά με προϋπάρχοντα είδη στην αγορά. Αν τεθεί σε κυκλοφορία στην αγορά, ένα προϊόν ή μία υπηρεσία που ήδη υπάρχει στην ίδια τιμή, με τον ίδιο τρόπο, τότε το μερίδιο της αγοράς που θα αποκτηθεί από τους νέους επιχειρηματίες δεν θα είναι εξασφαλισμένο (Κάλφα, 2017).

Επιχειρησιακή στρατηγική

Η επιχειρησιακή στρατηγική συνιστά τον σκελετό που καθορίζει τις γενικές κατευθύνσεις ενός οργανισμού και υπαγορεύει την δράση του. Η διαδικασία σχηματισμού της στρατηγικής αρχίζει με την συστηματική διάγνωση των απειλών, των ευκαιριών, καθώς και με μια καταγραφή των δυνατών σημείων και των αδυναμιών της μελετώμενης επιχείρησης. Βασίζεται, δηλαδή, στην ανάλυση SWOT. Επιπλέον, περιλαμβάνει την κατανόηση των βασικών παραγόντων που σχετίζονται με την ζήτηση και τον ανταγωνισμό (Τσακλάγκανος, 2000).

1.7 Εσωτερικοί και εξωτερικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη βιωσιμότητα μιας νεοφυούς επιχείρησης

Το επιχειρηματικό περιβάλλον καθορίζεται τόσο από παράγοντες που προέρχονται, αναπτύσσονται και διαμορφώνονται από την ίδια την δομή της επιχείρησης, όσο και από παράγοντες του ευρύτερου περιβάλλοντος που δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχό της. Έτσι, γίνεται λόγος για εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον στις επιχειρήσεις (Χυτήρης, 2001).

Το εσωτερικό περιβάλλον του κάθε οργανισμού αποτελείται από τους παράγοντες, που η φύση τους, το πώς αξιοποιούνται, οι αλληλεπιδράσεις τους και το πώς μερικοί από αυτούς συμπεριφέρονται έχουν καθοριστικές επιδράσεις στην οργάνωση, τη λειτουργία, τη συμπεριφορά και την αποτελεσματικότητα του οργανισμού. Τέτοιοι παράγοντες είναι η ανώτατη διοίκηση, οι στόχοι που θέτει η

εκάστοτε επιχείρηση, η οργάνωση, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, οι εργαζόμενοι και οι εργασιακές σχέσεις (Τσακλάγκανος, 200).

Από την άλλη, το εξωτερικό περιβάλλον για μια επιχείρηση αποτελείται από όλους εκείνους τους παράγοντες και τις συνθήκες έξω από αυτήν και που μπορούν να την επηρεάσουν και οι οποίοι ομαδοποιούνται στο γενικό περιβάλλον που περιλαμβάνει τις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και τεχνολογικές τάσεις και συνθήκες και στο άμεσο περιβάλλον που περιλαμβάνει άτομα, ομάδες και επιχειρήσεις που άμεσα επηρεάζουν ένα συγκεκριμένο οργανισμό, αλλά δεν αποτελούν μέρος αυτού (Χυτήρης, 2001).

1.8 Συμβολή της νεοφυούς επιχειρηματικότητας στην οικονομία

Γενικά, επικρατεί η αντίληψη ότι οι νεοφυείς επιχειρήσεις αναπτύσσονται σε χώρες οικονομικά εύρωστες, όπου οι παραγωγικοί πόροι είναι εύκολα διαθέσιμοι. Στη πραγματικότητα, όμως, οι startup μπορούν να ιδρυθούν οπουδήποτε, ενώ, συχνά, οι χώρες που εντοπίζονται να έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες είναι και αυτές που συνιστούν τους τόπους με τις καλύτερες επιχειρηματικές ευκαιρίες. Οι νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν κάλλιστα να αναπτυχθούν σε υποανάπτυκτες χώρες ή σε εμπόλεμες περιοχές. Αυτά τα περιβάλλοντα δημιουργούν όχι μόνο συνθήκες για οικονομικό κέρδος, αλλά και γενικότερα πεδίο επιρροής (Didar, 2016).

Όπως πληροφορεί η Fetsch (2016), στις ΗΠΑ, ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι startup επιχειρήσεις:

- Συνιστούν το 50% των νέων θέσεων εργασίας.
- Διαφοροποιούνται σε σχέση με τις λοιπές επιχειρήσεις όσον αφορά την επέκτασή τους όχι μόνο ως προς το μέγεθος, όσο και ως προς την λειτουργία τους σε διαφορετικά μέρη του κόσμου.
- Προωθούν σημαντικά την ανάπτυξη της απασχόλησης σε σχετικές με αυτές βιομηχανίες.

Υπάρχει, όμως, και ο αντίλογος. Όπως υποστηρίζει ο Thomas (2013) και στηριζόμενος σε έρευνα που διενεργήθηκε στον Καναδά το 2012, φαίνεται ότι ενώ

ότι φαίνεται ότι οι μικρές επιχειρήσεις συνιστούν μετρήσιμο παράγοντα για μια οικονομία, οι μεγάλες βιομηχανίες είναι αυτές που ουσιαστικά στηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη, την παραγωγικότητα και την ευημερία. Μεταξύ του 2001 και του 2012, οι μεγάλες επιχειρήσεις αντιπροσώπευαν το 63% της καθαρής μεταβολής της απασχόλησης και το 71% της αξίας των εξαγωγών, μόνο στο Οντάριο. Αυτές οι εταιρείες έχουν ένα ιδιαίτερο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα έναντι των μικρότερων. Κι αυτό γιατί δημιουργούν οικονομίες κλίμακας και εμβέλεια που τους επιτρέπουν να δημιουργούν περισσότερες θέσεις εργασίας, να επενδύουν περισσότερο στην καινοτομία και να επεκτείνουν συνεχώς τις δραστηριότητές τους. Αυτό, με τη σειρά του, οδηγεί στη δημιουργία πλούτου και αύξηση της ανταγωνιστικότητας της χώρας σε διεθνές επίπεδο.

Ο Isenberg (2016) εστιάζει στο ζήτημα του κέρδους και της απασχόλησης και αναφέρει ότι έρευνα στο Ηνωμένο Βασίλειο κατέδειξε ότι μια νεοφυής επιχείρηση δημιουργεί κέρδη 180.000 δολαρίων μετά από την λειτουργία 6 ετών που, οριακά, επαρκούν για τη κάλυψη των αμοιβών των εργαζομένων. Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να λησμονείται ότι οι επιχειρηματίες που ιδρύουν μια νεοφυή επιχείρηση μπορεί να εργάζονται για μήνες, ακόμα, και έτη με πολύ χαμηλούς ή μηδενικούς μισθούς. Επίσης, έρευνα στην Δανία ανέδειξε ότι αν και η απασχόληση είναι μετρήσιμη στις startups, εντούτοις αφορά σε θέσεις εργασίας χαμηλής εξειδίκευσης.

Όποιος και αν είναι ο βαθμός ή η ένταση που οι νεοφυείς επιχειρήσεις επηρεάζουν μια οικονομία, δεν πρέπει να λησμονείται ότι οι startup επιχειρήσεις αποτελούν μια καινοτόμα πρακτική για την πρόοδο του ανθρώπου, της οικονομίας και της κοινωνίας ως σύνολο. Οι επιχειρήσεις που σχολιάζονται στο αμέσως επόμενο κεφάλαιο εντάσσονται στις εν λόγω προσπάθειες.

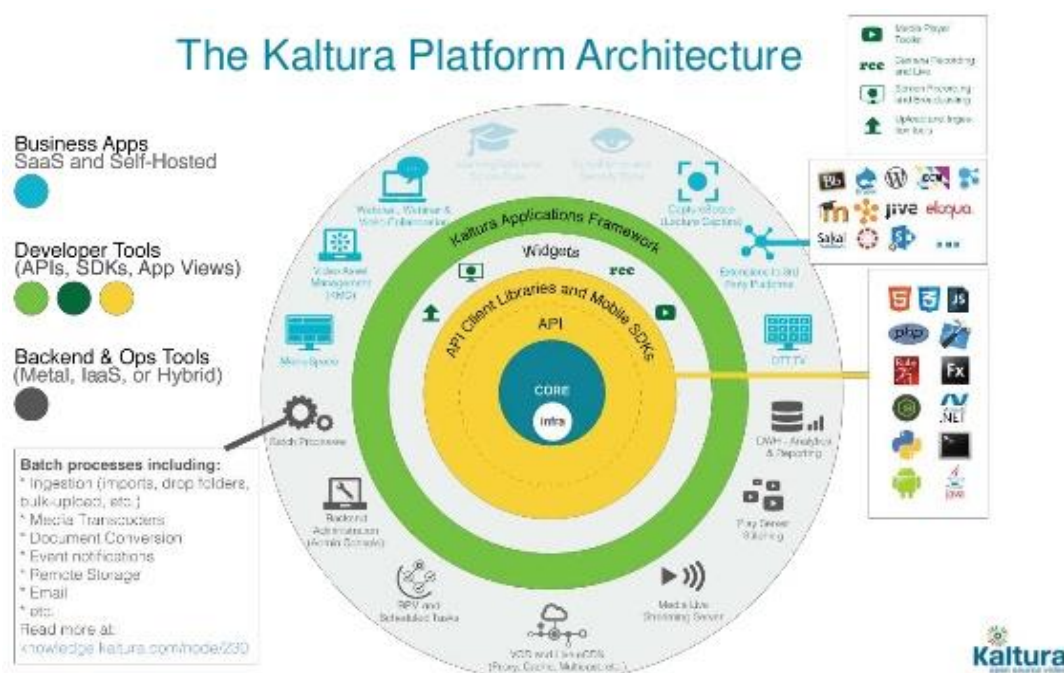
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΠΕΤΥΧΗΜΕΝΩΝ ΝΕΟΦΥΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η ιδιαιτερότητα, αλλά και η δυναμική που διαθέτουν οι νεοφυείς επιχειρήσεις, μπορεί να γίνει ακόμα περισσότερο αντιληπτή με την μελέτη συγκεκριμένων, υπαρκτών startups που διαπρέπουν διεθνώς ή και στην Ελλάδα, όπως οι κάτωθι.

2.1 Διεθνή παραδείγματα επιτυχημένων startup επιχειρήσεων

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα Kaltura συνιστά τον διαδικτυακό τόπο όπου είναι δυνατή η διαχείριση, η δημοσίευση και η κοινοποίηση περιεχομένου σε μορφή βίντεο. Η πλατφόρμα στοχεύει με επιτυχία και εξυπηρετεί ποικίλες κατηγορίες ενδιαφερομένων, όπως επιχειρήσεις, φορείς εκπαίδευση και μέσα ενημέρωσης. Η Kaltura δημιούργησε ειδικά χαρακτηριστικά και λειτουργίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες του κάθε τομέα και χρησιμοποιείται από 300.000 επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα και οργανώσεις μέσω μαζικής ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των Groupm, Bank of America, Harvard και HBO. Η επιχείρηση έχει, μέχρι τώρα, καταφέρει να δημιουργήσει κέρδη 25 εκατομμυρίων δολαρίων (Kerpen, 2017).

Στην παρακάτω εικόνα, αναπαρίσταται η βασική αρχιτεκτονική πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία της Kaltura.

Πηγή: www.slideshare.net.

Εικόνα 2.1Η αρχιτεκτονική της Kaltura

Η ηλεκτρονική σελίδα ApartmentListσυνιστά ένα διαδικτυακό τόπο αναζήτησης ακινήτων προς ενοικίαση. Ο ιστότοπος συγκεντρώνει εκατομμύρια καταχωρίσεις σε έναν εύκολο στην αναζήτηση χάρτη, καθιστώντας τον εντοπισμό του κατάλληλου ακινήτου περισσότερο άμεσο κι εύκολο. Η ApartmentList συνεργάζεται με κορυφαίες επιχειρήσεις στην αγορά ακινήτων, ενώ χρησιμοποιεί τα αποθέματά της για την ανάπτυξη μιας startup που σήμερα αποτιμάται σε 15 εκατομμύρια δολάρια(Kerpen, 2017).

Η επιχείρηση PaySafeCard ιδρύθηκε τη περίοδο 2000-2001, ξεκινώντας τη δραστηριοποίησή της σε Αυστρία και Γερμανία, με στόχο τη διευκόλυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Το 2000 αναπτύχθηκαν τέσσερις εταιρείες «Μετρητών για το Διαδίκτυο» και εισήχθησαν από κοινού στην αγορά με το όνομα paysafecard. Ο χρήστης της PaySafeCard ήταν σε θέση να αγοράσει από ένα σημείο πώλησης τη κάρτα και να πληρώνει με το 16ψήφιο κωδικό PINσε οποιοδήποτε ηλεκτρονικό κατάστημα. Το 2002 η PaySafeCard άρχισε να μην διατίθεται πλέον με τη μορφή κάρτας, αλλά ως κουπόνι (eVoucher), ενώ από το 2004 το μέσο πληρωμών ξεκίνησε

να διατίθεται προς αγορά και online. Στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης, η εταιρεία έλαβε το 2005 χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση (eTEN) με στόχο την προώθηση της δυνατότητας πληρωμής στο διαδίκτυο χωρίς πιστωτική κάρτα. Το 2006 η επιχείρηση επεκτάθηκε στην Ελλάδα, τη Σλοβενία, την Ισπανία, τη Μεγάλη Βρετανία και τη Σλοβακία. Σύντομα, η επιχείρηση επεκτάθηκε στις ΗΠΑ και το Μεξικό και έχει παρουσία πλέον σε 26 χώρες. Η PaySafeCard διαθέτει, επίσης, ηλεκτρονική εφαρμογή η οποία εμπλουτίζεται συνεχώς με νέες υπηρεσίες και λειτουργίες. Σήμερα η PaySafeCard είναι διαθέσιμη σε 500.000 σημεία πώλησης σε 25 διαφορετικά νομίσματα σε 44 χώρες σε όλο τον κόσμο. Από το 2015, επίσης, η PaySafeCard είναι μέλος του διεθνούς Ομίλου Paysafe (PaySafeCard, χ.η.).

Πηγή: www.winneratslots.com

Εικόνα 2.2. Κάρτα PaySafe

2.2 Ελληνικά παραδείγματα επιτυχημένων startup επιχειρήσεων

Τα παραπάνω παραδείγματα διεθνών νεοφυών επιχειρήσεων, σαφέστατα, και είναι ενδεικτικά, καθώς σήμερα υφίσταται πληθώρα οργανισμών που εντάσσονται στη συγκεκριμένη κατηγορία επιχειρηματικότητας. Έτσι, ανάλογες περιπτώσεις εντοπίζονται και στην Ελλάδα.

Η εφαρμογή TaxiBeat χαρακτηρίζεται ως η πιο επιτυχημένη startup για τα ελληνικά δεδομένα και αφορά στην εύρεση ταξί μέσω κινητού τηλεφώνου. Η λειτουργία της ξεκίνησε το 2011 και χρηματοδοτήθηκε αρχικά από το Openfund με ποσό που έφτανε μόλις τις 40 χιλιάδες ευρώ. Το Δεκέμβριο του 2013 εξασφάλισε νέα χρηματοδότηση ύψους 2,9 εκατομμυρίων ευρώ από το επενδυτικό κεφάλαιο HummingbirdVentures, με έδρα το Λονδίνο. Το 2014 ο κύκλος εργασιών που πραγματοποιήθηκε μέσω της εφαρμογής Taxibeat ξεπερνούσε τα 29,3 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, ενώ ο ρυθμός ανάπτυξης της υπηρεσίας άγγιζε σε μηνιαία βάση το 18%. Το Νοέμβριο της ίδιας χρονιάς τέθηκε σε λειτουργία το Boxi, μια υπηρεσία για αποστολές αντικειμένων εντός της Αθήνας, διαθέσιμη μέσα από τη δωρεάν εφαρμογή του Taxibeat, για τις οποίες εντούτοις δεν επιστρατεύτηκαν μόνο τα ταξί του στόλου, αλλά και δίκυκλα οχήματα. Οι εγγεγραμμένοι χρήστες υπολογίζονται σε περισσότερους από 800.000 και η εταιρεία αριθμεί περίπου 100 άτομα προσωπικό. Πρόσφατα, η Daimler που εμπορεύεται το σήμα της Mercedes Benz παγκοσμίως, μέσω της θυγατρικής εταιρείας MyTaxi, φέρεται να έχει καταθέσει πρόταση για την εξαγορά του Taxibeat έναντι ποσού που ανέρχεται στα 43 εκατομμύρια ευρώ (Κουρλιμπίνη, 2017).

Η ελληνική startup Transifex, ιδρύθηκε το 2009 και συνιστά μια software εταιρία που βοηθά hightech εταιρίες οι οποίες λειτουργούν παγκόσμια, να μεταφράσουν τα προϊόντα τους σε πάρα πολλές γλώσσες. Η επιχείρηση διαθέτει πελάτες που χρειάζεται να μεταφράζουν τα χαρακτηριστικά των προϊόντων τους σε 100 γλώσσες. Η πλατφόρμα υποστηρίζει εκατοντάδες γλώσσες. Ανάμεσα στους πλέον δημοφιλείς πελάτες της επιχείρησης εντάσσονται η Nokia, η Vodafone, η DeutscheBank και άλλες. Πρόσφατα, η επιχείρηση έλαβε επένδυση ύψους 2,5 εκατομμυρίων δολαρίων από κορυφαίες venture capital εταιρίες με την New Enterprise Associates να είναι ο βασικός επενδυτής. Πρόκειται για μια από τις μεγαλύτερες venture capital στον κόσμο, με περιουσιακά στοιχεία αξίας 13 δισεκατομμυρίων δολαρίων (Γλέζος, 2015).

Τα παραπάνω παραδείγματα είναι ενδεικτικά. Σήμερα, ελληνικές νεοφυείς επιχειρήσεις έχουν καταφέρει να προσελκύσουν επενδυτικό ενδιαφέρον και να εξασφαλίσουν σημαντικό ύψους χρηματοδότηση που επιτρέπει την περαιτέρω ανάπτυξή τους. Σε αυτές εντάσσεται και η Persado, η οποία ξεκίνησε τη διαδρομή της

στο χώρο του mobile marketing το 2012 από την Αθήνα. Μέχρι σήμερα έχει πετύχει χρηματοδότηση 50 εκατομμυρίων ευρώ, από επιχειρήσεις όπως η StarVestPartners, η Bain Capital Ventures, η American Express Ventures και η CitiVentures. Υψηλά ποσά έχουν, κατά το πρόσφατο παρελθόν, προσελκύσει και εταιρείες όπως η Workable και η Pinnatta (Χρυσικόπουλος, 2017).

Με την μέχρι τώρα ανάλυση επιδιώχθηκε η κατανόηση της φύσης των νεοφυών επιχειρήσεων, κάτι που ολοκληρώθηκε και με την αναφορά συγκεκριμένων διεθνών και ελληνικών startups. Στο επόμενο κεφάλαιο σχολιάζεται το ψηφιακό νόμισμα Bitcoin που έχει εμπλακεί ενεργά στο χώρο των νεοφυών επιχειρήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΝΟΜΙΣΜΑ BITCOIN

Οι ενότητες του παρόντος αφορούν στη μελέτη του ψηφιακού νομίσματος Bitcoin. Έτσι, αναφέρονται τα βασικά χαρακτηριστικά του, εντοπίζεται η χρονική εξέλιξη στη χρήση του, ο τρόπος ολοκλήρωσης συναλλαγών με αυτό, αλλά και τα κύρια πλεονεκτήματα, καθώς και οι κίνδυνοι που φέρει η χρήση του.

3.1 Βασικά χαρακτηριστικά του Bitcoin

Το Bitcoin συνιστά μορφή κρυπτοχρήματος, δηλαδή αποκεντρωμένο μέσο πληρωμής, το οποίο βασίζεται στην κρυπτογραφία για την πραγματοποίηση συναλλαγών και για τη δημιουργία νέων μονάδων του ιδίου. Ο όρος αποκεντρωμένο που του αποδίδεται, βασίζεται στο γεγονός ότι το κρυπτοχρήμα δεν εκδίδεται από κεντρικές τράπεζες κρατών, αλλά αποτελεί μορφή ιδιωτικού χρήματος. Οι συμβατικές μορφές χρήματος, όπως τα χαρτονομίσματα, είναι ότι αυτό έχει επιβληθεί από κάποιο κράτος ως υποχρεωτικό μέσο πληρωμής. Όμως, η χρήση του κρυπτοχρήματος δεν έχει επιβληθεί από κανένα κράτος, αλλά εναπόκειται αποκλειστικά στη βούληση των συναλλασσομένων (Μεταξάκης, 2017).

Το Bitcoin είναι ένα ψηφιακό νόμισμα που βασίζεται σε μαθηματικό, κρυπτογραφικό αλγόριθμο. Κάθε Bitcoin αντιστοιχεί σε έναν μοναδικό αριθμό που μπορεί να μεταφερθεί ηλεκτρονικά από πρόσωπο σε πρόσωπο, χωρίς την παρέμβαση τράπεζας ή άλλου μεσολαβητή. Κάθε χρήστης Bitcoin έχει ένα ψηφιακό πορτοφόλι στο οποίο μπορεί να λάβει Bitcoin και από το οποίο μπορεί να στείλει Bitcoin σε άλλους χρήστες. 1 Bitcoin αντιστοιχεί σε 3.526,2 € ή σε \$4.149,4 και αντίστοιχα 1 € αντιστοιχεί σε 0,0003 Bitcoin (Synallagma, 2017).

Πηγή: www.NextBigFuture.com

Εικόνα 3.1. Απόδοση του ψηφιακού νομίσματος Bitcoin

Ο Γιαγλής (2016) παρέχει μια συνολική αποτύπωση των κύριων χαρακτηριστικών του Bitcoin. Συγκεκριμένα:

- Το Bitcoin είναι ιδιωτικό και αποκεντρωμένο, δηλαδή, δεν ανήκει σε κανένα και δεν το εκδίδει κανείς φορέας όπως μια τράπεζα ή ένας οργανισμός, ακόμα, κι ένα κράτος.
- Είναι πλήρως ψηφιακό γεγονός που υποδηλώνει ότι οι νομισματικές μονάδες εκδίδονται από το ίδιο το δίκτυο και μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο εντός αυτού. Δεν έχει αντίκρισμα σε κάποια υποκείμενη αξία (πχ. Ένα άλλο νόμισμα ή εμπόρευμα) και έτσι η τιμή του εξαρτάται μόνο από όπως κανόνες όπως προσφοράς και όπως ζήτησης για αυτό, έτσι όπως διαμορφώνονται κάθε στιγμή.
- Χαρακτηρίζεται από σταθερή και προβλέψιμη προσφορά: η έκδοση νέων νομισματικών μονάδων γίνεται εντός του δικτύου με συγκεκριμένο και (σχεδόν) ντετερμινιστικό αλγόριθμο. Έτσι, κάθε 10 περίπου λεπτά εκδίδεται μια σταθερή ποσότητα νέων Bitcoin – που υποδιπλασιάζεται κάθε 4 περίπου χρόνια και σήμερα είναι 12,5 Bitcoin- η οποία κατανέμεται όπως κόμβους του δικτύου, οι οποίοι

παρέχουν υπολογιστική ισχύ για την εξασφάλιση όπως ακεραιότητας των συναλλαγών. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι η παραγωγή νέων νομισματικών μονάδων θα σταματήσει αυτόματα όταν εκδοθούν συνολικά 21 εκατομμύρια Bitcoin, κάτι που υπολογίζεται να συμβεί, περίπου, το έτος 2130.

- Διαθέτει διαφανή νομισματική πολιτική: όπως οι βασικές παράμετροι λειτουργίας του συστήματος είναι ενσωματωμένες στον κώδικά του, ο οποίος είναι ανοικτός και διαθέσιμος σε όποιον θέλει να τον ελέγξει ή και να τον αντιγράψει.

Ο Παζόπουλος (2017), ακόμα, επισημαίνει ότι ένα Bitcoin κάνει οτιδήποτε μπορεί να γίνει και με συμβατικά νομίσματα, όπως αγορά και πώληση αγαθών, αλλά και την αποστολή χρημάτων σε οποιοδήποτε σημείο του πλανήτη, σχεδόν δωρεάν, χωρίς ενδιάμεσους, ταχύτερα, ασφαλέστερα και μάλιστα ανώνυμα. Χρειάζεται μόνο μια Bitcoin, η οποία δεν συνδέεται απαραίτητα με την ταυτότητα του κατόχου, όπως τα e-mails. Η διεύθυνση αυτή έχει 34 χαρακτήρες που ξεκινά με τον αριθμό 1 ή 3 όπως, για παράδειγμα η: 1JnDxSc7kGsnkFs7aBWgo2AQkT67AKL3Vn.

Επιπρόσθετα, συγκριτικά με τα συμβατικά νομίσματα, το Bitcoin (Γιαγλής, 2016):

- Το Bitcoin είναι ιδιαίτερα σπάνιο, καθώς θα εκδοθούν συνολικά μόλις 21 εκατομμύρια μονάδες.
- Το Bitcoin είναι διαίρεσιμο σε οκτώ δεκαδικά ψηφία, ενώ το ευρώ, λόγω χάρη, είναι διαίρεσιμο σε δυο δεκαδικά ψηφία.
- Το Bitcoin μπορεί να αποθηκευτεί εύκολα, οικονομικά και για μεγάλο χρονικό διάστημα. Είναι ψηφιακό και επομένως δε φθείρεται ή καταστρέφεται, όπως τα χαρτονομίσματα, ενώ δεν καταλαμβάνει καθόλου φυσικό αποθηκευτικό χώρο. Βέβαια, η ευκολία αποθήκευσής του μπορεί να αποτελέσει πρόκληση για χρήστες που δεν είναι εξοικειωμένοι με τα ψηφιακά μέσα.
- Υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς των νομισματικών μονάδων εύκολα και χωρίς περιορισμούς.

→ Παρά την τεχνική ανωτερότητα του Bitcoin σε σχέση με τα υπάρχοντα νομίσματα, η αποδοχή από πλατιές μάζες χρηστών δεν είναι εξασφαλισμένη και, σε κάθε περίπτωση, θα απαιτηθούν χρόνια.

Ο Salazar (2017), ακόμα, διευκρινίζει ότι οι συναλλαγές με τη χρήση Bitcoin είναι μη αναστρέψιμες, φέρουν μηδενικό κόστος και διατηρούν την ανωνυμία του χρήστη.

Όπως συμβαίνει με όλα τα νομίσματα, ανάλογα, και η αξία του Bitcoin συνδέεται άμεσα από την τιμή που είναι διατεθειμένοι οι ενδιαφερόμενοι να αποδεχτούν ως δίκαια και εύλογη. Αυτό σημαίνει ότι η ισοτιμία του κυμαίνεται ελεύθερα και καθορίζεται από την προσφορά και τη ζήτηση στις αγορές συναλλάγματος. Επίσης, δεν υπάρχει η εγγύηση ενός κράτους ή μιας Κεντρικής Τράπεζας, ούτε αντίκρισμα σε χρυσό και η αξία του βασίζεται σε κάποιο μαθηματικό αλγόριθμο. Και όμως τα χαρακτηριστικά του είναι τόσο αξιόπιστα, έτσι ώστε οι κάτοχοί του να δείχνουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε αυτό, παρά σε παραδοσιακές μορφές νομισμάτων. Σήμερα υπάρχουν 2,5 δισεκατομμύρια άνθρωποι χωρίς τραπεζικό λογαριασμό. Μέσω του Bitcoin, αρκεί να διαθέτουν ένα κινητό τηλέφωνο και σύνδεση στο Ίντερνετ ώστε να πραγματοποιούν συναλλαγές. Η GoldmanSachs, σε μια μελέτη της, παραδέχεται πως αν όλες οι διατραπεζικές συναλλαγές αντικατασταθούν με το πρωτόκολλο του Bitcoin, ακόμα και αν χρεώνονται με 1%, οι συναλλασσόμενοι θα κέρδιζαν 200 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως (Παζόπουλος, 2017).

Το Bitcoin έχει αποδειχτεί ιδιαίτερα αξιόπιστο. Οι πιθανότητες είναι υπέρ του για να συνεχίσει να αναπτύσσεται. Ωστόσο κανένα νόμισμα δεν θεωρείται απόλυτα ασφαλές. Η ιστορία είναι γεμάτη από νομίσματα που κάποια στιγμή έπαψαν να χρησιμοποιούνται. Παρόλο που οι προηγούμενες αποσύρσεις οφείλονταν κυρίως στον υπερπληθωρισμό, κάτι που στο Bitcoin είναι αδύνατον να υπάρξει, ελλοχεύει πάντοτε ο κίνδυνος της απώλειας της εμπιστοσύνης. Μόνο για όσο διάστημα υπάρχει εμπιστοσύνη γίνεται αποδεκτό στις συναλλαγές (Παζόπουλος, 2017).

3.2 Ιστορική αναδρομή στη χρήση του Bitcoin

Το Bitcoin συνιστά, για κάποιους- χωρίς να έχει αποδειχθεί μέχρι τώρα, πνευματικό τέκνο του Satoshi Nakamoto, ο οποίος δημοσίευσε μια λευκή βίβλο για την εφεύρεσή του την 31η Οκτωβρίου 2008, περιγράφοντας το Bitcoin. Τον Ιανουάριο του 2009, κυκλοφόρησε η έκδοση 0.1 του Bitcoin και, σύντομα, πραγματοποιήθηκαν οι πρώτες συναλλαγές με το κρυπτονόμισμα. Κατά τον Οκτώβριο του 2009, επίσης, καθορίστηκε συναλλαγματική ισοτιμία για το Bitcoin, η οποία ήταν US \$ 1 = 1.309,03 BTC. Η αναλογία αυτή βασίστηκε στην διαμόρφωση μιας εξίσωσης ως προς το ύψος του κόστους της ηλεκτρικής ενέργειας για να λειτουργήσει ένας υπολογιστής, δημιουργώντας Bitcoin (Salazar, 2017).

Πηγή: www.fortune.com

Εικόνα 3.2. Ο Satoshi Nakamoto που εικάζεται ότι δημιούργησε το Bitcoin.

Η διαρκής άνοδος, όμως, του Bitcoin προσέλκυσε την προσοχή εγκληματιών, με αποτέλεσμα αρκετοί λογαριασμοί Bitcoin να αδειάζουν από επιθέσεις hackers. Έτσι, εδραιώθηκε η πεποίθηση ότι το Bitcoin είναι το ίδιο τρωτό με τα συμβατικά νομίσματα. Στις αρχές του 2013, η αγορά του Bitcoin βρισκόταν σε ιδιαίτερα υψηλά

επίπεδα και τον Απρίλιο ξεπεράστηκε το σημείο αναφοράς του 1.000.000.000 δολαρίων. Έτσι, το Bitcoin μετατράπηκε σε παγκόσμιο αντικείμενο συζήτησης στα ΜΜΕ (Forexpros, 2015).

Στο πιο κάτω διάγραμμα αναπαριστάται η πορεία της τιμής του Bitcoin, σε δολάρια Η.Π.Α, από το 2012 μέχρι τις αρχές του 2016.

Πηγή: Datastream

Διάγραμμα 3.1 Η πορεία της τιμής του Bitcoin μεταξύ 2012 και 2016, σε δολάρια Η.Π.Α.

Όπως διαπιστώνεται, το Bitcoin είχε την υψηλότερη τιμή του το 2013, ενώ από εκεί κι έπειτα σημειώνεται σημαντική κάμψη. Το 2016 άρχισε και πάλι να ενισχύεται η τιμή του κρυπτονομίσματος.

Το 2014, η εταιρεία Elliptic δημιούργησε τη πρώτη ασφαλισμένη υπηρεσία αποθήκευσης Bitcoin στον κόσμο για θεσμικούς πελάτες, όπου όλες οι καταθέσεις είναι πλήρως ασφαλισμένες. Η Overstock.com, ακόμα, έγινε η πρώτη μεγάλη εταιρεία πωλήσεων λιανικής online που αποδέχεται πληρωμές στις ΗΠΑ με τη χρήση Bitcoin. Τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους το Bitcoin ταξινομήθηκε ως περιουσιακό στοιχείο ή ιδιωτικό κεφάλαιο, πράγμα που σημαίνει ότι δεν χρεώνεται ΦΠΑ για την εξόρυξη ή την ανταλλαγή του Bitcoin. Τον Ιούνιο του 2014, η κυβέρνηση των ΗΠΑ δημοπράτησε περισσότερα από 29.000 Bitcoin που κατασχέθηκαν από το Silk Road, την παράνομη ηλεκτρονική αγορά. Το κλείσιμο και η δημοπρασία των ψηφιακών νομισμάτων του Silk Road βοήθησε το Bitcoin να αποκτήσει νομιμότητα, καθώς αποδείχθηκε ότι το Bitcoin δεν είναι ο εύκολος τρόπος να αποφύγουν οι online εγκληματίες το κράτος δικαίου. Από αυτό το σημείο και μετά το Bitcoin δεν μπορεί πλέον να θεωρηθεί σαν νόμισμα που χρησιμοποιούν οι εγκληματίες. Η χρήση του blockchain Bitcoin σημαίνει ότι μπορεί συχνά να προσδιοριστεί και η ταυτότητα των χρηστών. Τον Ιούλιο, το 'BitLicence' αρχίζει να γίνεται πραγματικότητα, καθώς το New York State Department of Financial Services κυκλοφορεί το πρώτο σχέδιο των προτεινόμενων κανόνων του οργανισμού για τη ρύθμιση των εικονικών νομισμάτων. Η European Banking Authority δημοσιεύει, επίσης, τις απόψεις της για τα "εικονικά νομίσματα" και συνιστά στους νομοθέτες της ΕΕ να νομοθετήσουν την δήλωση των εικονικών ανταλλαγών νομισμάτων σαν υποχρεωτική για την καταπολέμηση του ξεπλύματος χρήματος και τις απαιτήσεις χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (SecNews, 2015).

Η πλέον πρόσφατη εφαρμογή που σχετίζεται με την λειτουργία Blockchain είναι αυτή που χρηματοδότησε το Bill & Melinda Gates Foundation και ονομάζεται Mojaloop. Η εφαρμογή δημιουργήθηκε από την Ripple, σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις στο κλάδο της τεχνολογίας όπως η Dwolla, η ModusBox, η Software Group και η Crosslake Technologies (Finextra, 2017). Διευκρινίζεται ότι η επιχείρηση Ripple εστιάζει στην αποστολή χρημάτων παγκοσμίως χρησιμοποιώντας τη λειτουργία του Blockchain. Με τον τρόπο αυτό, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να επεξεργαστούν τις πληρωμές των πελατών τους οπουδήποτε στον κόσμο άμεσα, αξιόπιστα και οικονομικά αποδοτικά. Η εταιρεία διαθέτει γραφεία στο Σαν

Φρανσίσκο, τη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Σίδνεϊ, την Ινδία και το Λουξεμβούργο κι εξυπηρετεί περισσότερους από 90 πελάτες σε όλο τον κόσμο (Ripple, 2017).

Το Mojaloop μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να συνδέσει πελάτες, εμπόρους, τράπεζες, παρόχους και κυβερνητικούς φορείς σε μια οικονομία, χωρίς αποκλεισμούς, ειδικά σε χώρες αναπτυσσόμενες. Η εφαρμογή προσφέρει έναν τρόπο για τους παρόχους χρηματοδότησης, τις κυβερνήσεις και τους φορείς εκμετάλλευσης κινητών δικτύων να απλοποιήσουν και να μειώσουν το κόστος ανάπτυξης πλατφορμών πληρωμών. Η χρήση της εφαρμογής αφορά περισσότερο τους χρήστες που δεν διαθέτουν τραπεζικούς λογαριασμούς, σε πτωχές χώρες, αλλά που πλέον θα μπορούν να ολοκληρώνουν συγκεκριμένες συναλλαγές, καθώς και να αποθηκεύουν χρήματα σε ηλεκτρονικά πορτοφόλια (Finextra, 2017).

Το Bitcoin ήταν, με διαφορά, ένα από τα περιουσιακά στοιχεία με τη μεγαλύτερη απόδοση για το έτος 2015. Η τιμή του Bitcoin αυξήθηκε κατά 35%, ξεπερνώντας με εξαιρετική ευκολία το επόμενο περιουσιακό στοιχείο με μεγάλη απόδοση, τα Real Estate Investment Trusts (REITs), η οποία αυξήθηκε κατά μόλις 2,8%. Επιπρόσθετα, κατά το ίδιο έτος, το Bitcoin ήταν το καλύτερο σε επιδόσεις νόμισμα. Το δεύτερο νόμισμα με τις καλύτερες επιδόσεις ήταν το Σελίνι της Σομαλίας που κέρδισε μόλις 15% σε ετήσια βάση, λιγότερο από το ήμισυ της αύξησης του Bitcoin (Zeiler, 2016).

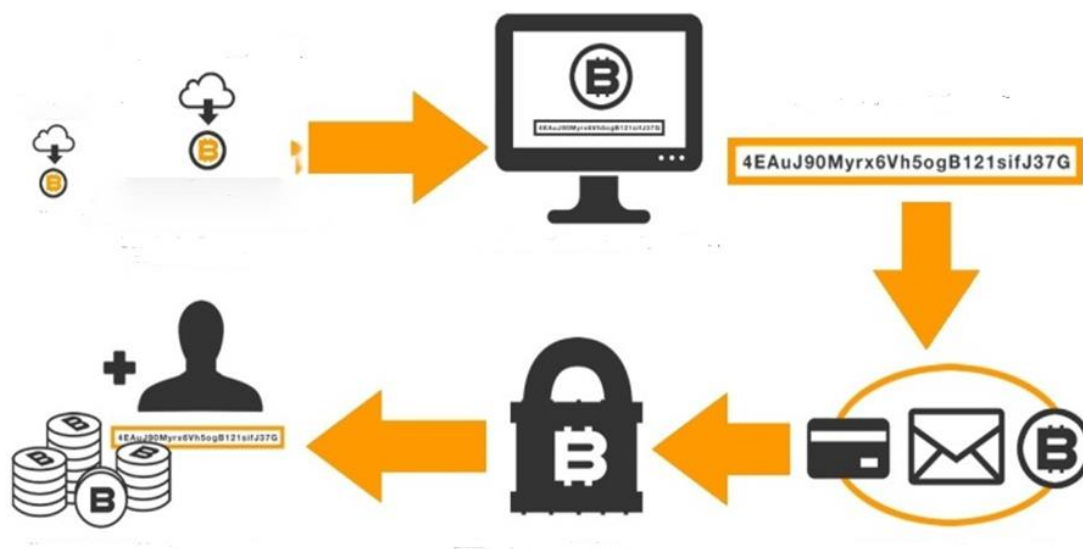
3.3 Παραγωγή- εξόρυξη του Bitcoin

Όπως προαναφέρθηκε, τα Bitcoin μπορούν να αγοραστούν σε αγορά συναλλάγματος ή να μεταφερθούν μέσω ηλεκτρονικού εμβάσματος από κινητά τηλέφωνα ή υπολογιστές. Υπάρχει, όμως, και μια τρίτη επιλογή, καθώς σε όλο τον κόσμο υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι ανταγωνίζονται για την εξόρυξη Bitcoin χρησιμοποιώντας υπολογιστές για να επιλύσουν πολύπλοκες μαθηματικές εξισώσεις – τον αλγόριθμο του Bitcoin. Τα βιομηχανικά ορυχεία Bitcoin χρησιμοποιούν τεράστια υπολογιστική ισχύ για να επεξεργαστούν τον αλγόριθμο, και σε αντάλλαγμα ανταμείβονται με Bitcoin. Αυτή τη στιγμή ο νικητής ανταμείβεται με 25 Bitcoin κάθε 10 λεπτά, περίπου (FortuneGreece, 2014).

Ουσιαστικά, η εξόρυξη Bitcoin συνιστά τη παραγωγή νέων κρυπτονομισμάτων που προκύπτουν από την επαλήθευση και συσσώρευση των συναλλαγών που πραγματοποιούνται με Bitcoin. Απαιτείται η χρήση συγκεκριμένου λογισμικού, καθώς και ιδιαίτερων ηλεκτρονικών συσκευών.

Για παράδειγμα, έναν χρήστης αγοράζει με 1 Bitcoin μια τηλεόραση από έναν άλλο χρήστη. Προκειμένου να διαπιστωθεί εάν αυτό το Bitcoin είναι αυθεντικό, οι χρήστες που πραγματοποιούν εξόρυξη κρυπτονομισμάτων- οι miners- ξεκινούν να επικυρώνουν την συναλλαγή. Όλες οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται συγκεντρώνονται σε ένα ψηφιακό κουτί το οποίο κλειδώνεται από ένα εικονικό λουκέτο. Οι συναλλαγές αυτές συνιστούν τις blockchains. Οι χρήστες χρησιμοποιούν το λογισμικό με στόχο να εντοπίσουν το κλειδί που ξεκλειδώνει το εικονικό λουκέτο. Μόλις αυτό πραγματοποιηθεί το ψηφιακό κουτί ανοίγει και επαληθεύονται οι συναλλαγές. Ο δε χρήστης που κατάφερε να ξεκλειδώσει το κουτί είναι και αυτός που αμείβεται με την παραγωγή 25 νέων Bitcoin (Volastro, 2014).

Στη παρακάτω εικόνα αναπαριστάται κατανοητά η διαδικασία με την οποία λειτουργεί η εξόρυξη και παραγωγή των Bitcoin.

Πηγή: www.inotechnology.com

Εικόνα 3.3. Παραγωγή- εξόρυξη Bitcoin

Έτσι, ο νέος χρήστης εγκαθιστά το λογισμικό σε μια ηλεκτρονική συσκευή το οποίο και παράγει μια μοναδική γι' αυτόν ηλεκτρονική διεύθυνση με τη χρήση της οποίας μπορεί να λαμβάνει και να πραγματοποιεί πληρωμές. Κατόπιν, οι συναλλαγές που πραγματοποιεί πιστοποιούνται από τους λοιπούς χρήστες με αποτέλεσμα τη παραγωγή νέων Bitcoin.

Κρίνεται χρήσιμο πληροφοριακά να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι παρά την τρέχουσα δημοτικότητα του Bitcoin, η χρήση του σε κάποιες χώρες του κόσμου θεωρείται από απορριπτέα έως παράνομη. Η κρατική τράπεζα του Βιετνάμ, λόγω χάρη, εξέδωσε τον Φεβρουάριο του 2014 προειδοποίηση κατά της χρήσης του Bitcoin και απαγόρευση προς τα πιστωτικά ιδρύματα ενασχόλησης με τα κρυπτονομίσματα. Στην Ισλανδία, η νομική αντιμετώπιση του Bitcoin δεν είναι σαφής. Τον Μάρτιο του 2014, η Κεντρική Τράπεζα της Ισλανδίας, είχε δημοσιεύσει μια ανακοίνωση, στην οποία αναφερόταν ότι η χρήση του Bitcoin μπορεί να οδηγήσει σε παραβίαση του νόμου περί συναλλάγματος, ο οποίος ορίζει ότι το ισλανδικό νόμισμα δεν μπορεί να εξέλθει της χώρας και ότι επίσης στην χώρα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ξένο νόμισμα (BitcoinNews, 2017α).

3.4 Τα ψηφιακά πορτοφόλια (e-wallets) και το Bitcoin

Ένα ψηφιακό ή ηλεκτρονικό πορτοφόλι είναι ένας τύπος ηλεκτρονικής κάρτας που χρησιμοποιείται για συναλλαγές μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή ή smartphone. Η χρησιμότητά του είναι ίδια με μια πιστωτική ή χρεωστική κάρτα και χρειάζεται να συνδεθεί με τον τραπεζικό λογαριασμό ενός ατόμου προκειμένου αυτό να πραγματοποιήσει πληρωμές. Το ηλεκτρονικό πορτοφόλι είναι ένας τύπος προπληρωμένου λογαριασμού στον οποίο ο χρήστης μπορεί να αποθηκεύσει τα χρήματά του για οποιαδήποτε μελλοντική συναλλαγή στο διαδίκτυο, ενώ προστατεύεται με κωδικό πρόσβασης. Η χρήση του e-wallet βασίζεται σε δύο στοιχεία, το λογισμικό και τις πληροφορίες. Το στοιχείο λογισμικού αποθηκεύει προσωπικές πληροφορίες και παρέχει ασφάλεια και κρυπτογράφηση των δεδομένων. Το στοιχείο πληροφοριών είναι μια βάση δεδομένων των στοιχείων που παρέχει ο χρήστης και περιλαμβάνει το όνομα, τη διεύθυνση αποστολής, τον τρόπο πληρωμής,

το ποσό που πρέπει να καταβληθεί, τα στοιχεία της πιστωτικής ή χρεωστικής κάρτας κ.λπ. (TheEconomicTimes, 2017).

Το ψηφιακό πορτοφόλι του κάθε χρήστη είναι μοναδικό και μπορεί να έχει πρόσβαση σε αυτό μόνο όποιος γνωρίζει τους κωδικούς εισόδου για το συγκεκριμένο πορτοφόλι. Ο κάθε χρήστης μπορεί να στέλνει ή να λαμβάνει bitcoin μέσω του ψηφιακού του πορτοφολιού και επιλεγμένα καταστήματα (από καφετέριες μέχρι μεσιτικά γραφεία για αγορές ακινήτων) επιτρέπουν τις αγορές αγαθών με χρήση Bitcoin, εισάγοντας απλά την κωδικοποιημένη διεύθυνση του ψηφιακού πορτοφολιού του παραλήπτη (Φίλιππας, 2016).

Όπως μπορεί εύκολα να γίνει αντιληπτό, η ψηφιακή φύση του Bitcoin αποτελεί το ιδανικό πεδίο χρήσης των e- wallets. Τα ψηφιακά πορτοφόλια, μάλιστα, που μπορούν να συνδυαστούν με την χρήση του Bitcoin μπορεί να λαμβάνουν ποικίλες μορφές, όπως οι παρακάτω (CoinDesk, 2015):

- **Πορτοφόλια σε ηλεκτρονικό υπολογιστή:** αφορά στην εγκατάσταση λογισμικού στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του κατόχου Bitcoin. Τα λογισμικά που είναι διαθέσιμα μπορούν να επιλεγούν ανάλογα με τον τύπο του υπολογιστή του χρήστη.
- **Πορτοφόλια σε κινητές συσκευές:** αφορά στη χρήση εφαρμογών σε κινητές συσκευές όπως τα τηλέφωνα ή τα tablets, κάτι που παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία και ταχύτητα στις πληρωμές, συγκριτικά με τα λογισμικά των ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- **Πορτοφόλια με τη χρήση διαδικτύου:** τα πορτοφόλια που βασίζονται στη πρόσβαση στο διαδίκτυο αποθηκεύουν τα ιδιωτικά κλειδιά του χρήστη διαδικτυακά, σε έναν υπολογιστή που ελέγχεται από κάποιον άλλο και συνδέονται με το Internet. Υπάρχουν πολλές παρόμοιες ηλεκτρονικές υπηρεσίες και μερικές από αυτές συνδέονται με πορτοφόλια για κινητά και επιτραπέζιους υπολογιστές και αναπαράγουν τις διευθύνσεις μεταξύ διαφορετικών συσκευών που υπάρχουν στη κατοχή του χρήστη.

3.5 Λόγοι και πλεονεκτήματα χρήσης του Bitcoin

Το Bitcoin και η επέκταση στη χρήση του εντάσσεται στον εντεινόμενο ρόλο που καταλαμβάνει η τεχνολογία στις σύγχρονες κοινωνίες.

Στα πλαίσια αυτά, η χρήση του Bitcoin ως μέσου συναλλαγών φαίνεται ότι προτιμάται διότι (Κόκκινος, 2016α, Wikipedia, 2017):

Παρέχει ελευθερία πληρωμών: είναι δυνατή η αποστολή ή η λήψη οποιουδήποτε χρηματικού ποσού αμέσως, οπουδήποτε στον κόσμο, οποιαδήποτε στιγμή. Το Bitcoin επιτρέπει στους χρήστες του να έχουν τον πλήρη έλεγχο των χρημάτων τους.

Φέρει πολύ χαμηλά τέλη: προς το παρόν, οι πληρωμές με Bitcoin γίνονται είτε με μηδενικά είτε με εξαιρετικά χαμηλά τέλη. Οι χρήστες μπορεί να συμπεριλάβουν τέλη στις συναλλαγές τους προκειμένου να έχουν προτεραιότητα στην διεκπεραίωση, κάτι που έχει ως αποτελέσματα την γρηγορότερη επικύρωση των συναλλαγών από το δίκτυο. Επιπροσθέτως, οι επεξεργαστές για εμπόρους υπάρχουν για να τους βοηθήσουν στην επεξεργασία πληρωμών, μετατρέποντας τα Bitcoin σε πιστωτικό χρήμα και καταθέτοντας τα κεφάλαια απευθείας στον τραπεζικό λογαριασμό των εμπόρων καθημερινά. Καθώς αυτές οι υπηρεσίες βασίζονται στο Bitcoin, μπορούν να προσφέρονται με πολύ χαμηλότερα τέλη σε σχέση με την PayPal ή δίκτυα πιστωτικών/χρεωστικών καρτών.

Υπάρχουν λιγότεροι κίνδυνοι για τους εμπόρους: οι συναλλαγές με Bitcoin είναι ασφαλείς, μη αναστρέψιμες και δεν περιέχουν προσωπικές πληροφορίες ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πελατών. Αυτό προστατεύει τους εμπόρους από ζημίες που προκαλούνται από απάτες ή δόλιους αντιλογισμούς χρέωσης. Με τον τρόπο αυτό, οι έμποροι μπορούν εύκολα να επεκταθούν σε νέες αγορές όπου είτε οι πιστωτικές κάρτες δεν είναι διαθέσιμες, είτε τα ποσοστά απάτης είναι απαράδεκτα υψηλά. Το αποτελέσματα σε καθαρό κέρδος είναι χαμηλότερα τέλη, μεγαλύτερες αγορές και λιγότερα διοικητικά κόστη.

Παρέχεται ασφάλεια και έλεγχος: οι χρήστες του Bitcoin έχουν πλήρη έλεγχο των συναλλαγών τους. Είναι ανέφικτο για τους εμπόρους να επιβάλλουν

ανεπιθύμητες ή अपαρατήρητες χρεώσεις, όπως μπορεί να συμβεί με άλλες μεθόδους πληρωμής. Οι πληρωμές με Bitcoin μπορούν να διεξαχθούν χωρίς να συνδέονται προσωπικές πληροφορίες με την συναλλαγή. Αυτό προσφέρει ισχυρή προστασία κατά της κλοπής ταυτότητας. Οι χρήστες του Bitcoin μπορούν επίσης να προστατέψουν τα χρήματά τους με αντίγραφα ασφαλείας και κρυπτογράφηση.

Συνιστά νόμισμα παγκόσμιας εμβέλειας: με το Bitcoin είναι δυνατή η μετάβαση σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, χωρίς να απαιτείται η χρήση πιστωτικής κάρτας ή η διάθεση μετρητών. Επίσης, δεν υφίσταται κίνδυνος κλοπής.

Συνιστά μη πληθωριστικό νόμισμα: ο ακριβής αριθμός δημιουργίας των Bitcoin δεν επιτρέπει τις πληθωριστικές πιέσεις που υφίστανται σε σχέση με τα συμβατικά νομίσματα, άρα και τους αντίστοιχους οικονομικούς κινδύνους.

Διαθέτει αυτονομία: όπως προαναφέρθηκε, δεν το παράγει καμία κεντρική τράπεζα άρα δεν το ελέγχει κάποιος πέραν του ιδιοκτήτη.

Δεν υπόκειται σε φορολόγηση: σύμφωνα με την τελευταία απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου δεν μπορεί να φορολογηθεί ως νόμισμα είτε ως κατοχή περιουσιακό στοιχείο.

Παρέχει ταχύτητα συναλλαγών: οι συναλλαγές σε Bitcoin ολοκληρώνονται άμεσα και ανακοινώνονται ταυτόχρονα σε όλο το δίκτυο ανά τον πλανήτη. Αυτό δεν απαιτεί άλλες υποδομές πέρα από κάποια μορφή του δωρεάν λογισμικού σε υπολογιστή ή σε Smartphone και σύνδεση στο διαδίκτυο.

Υπάρχει έλεγχος από το χρήστη: καθώς ο χρήστης είναι ο μόνος που έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει συναλλαγές και εφόσον δεν έχει παραχωρήσει αυτό το δικαίωμα, και έχει προστατεύσει λογικά την πρόσβαση στα Bitcoin του, είναι πρακτικά αδύνατο να κλαπούν ή να υφαρπαχτούν από τρίτους.

Φορητότητα- αντίγραφα ασφαλείας: ανεξάρτητα από το πλήθος τους, τα Bitcoin και τα «πορτοφόλια» αποθήκευσης ή οι κωδικοί πρόσβασης σε αυτά είναι ουσιαστικά πάρα πολύ μικρά σε μέγεθος, και μπορούν να μεταφερθούν εύκολα, να καταγραφούν σε χαρτί, ακόμα και να απομνημονευτούν. Επίσης,

κάτι που είναι αδύνατο για συμβατικές αξίες, τα στοιχεία των διαθέσιμων Bitcoin μπορούν να αντιγραφούν ώστε να υπάρχουν αντίγραφα ασφαλείας σε περίπτωση καταστροφής των αρχικών. Βέβαια αν παραβιαστεί οποιοδήποτε από τα αντίγραφα, τα υπόλοιπα είναι, επίσης, παραβιασμένα.

Υφίσταται διαφάνεια συναλλαγών και κανόνων: όλες οι συναλλαγές που έχουν εκτελεστεί ποτέ στο δίκτυο είναι δημόσια διαθέσιμες και διαφανείς. Έτσι, οποιοσδήποτε μπορεί να εξετάσει οποιαδήποτε διεύθυνση και να δει τις προηγούμενες συναλλαγές που έχουν εκτελεστεί με αυτήν, το πλήθος των Bitcoin που έχουν μετακινηθεί, όπως και το που έχουν σταλεί. Αυτό ισχύει για όλες τις συναλλαγές που έχουν εκτελεστεί ποτέ στο δίκτυο έως την πρώτη. Το ίδιο ακριβώς ισχύει για όλους τους κανόνες σύμφωνα με τους οποίους δουλεύει το λογισμικό και στο οποίο συναινούν οι χρήστες. Δεν υπάρχει κανένας κρυφός κανόνας μέσα στο λογισμικό, και δεν είναι δυνατόν να υπάρξει, καθώς οι χρήστες δεν θα το αποδέχονταν.

Συναινετική Φύση χρήσης - αλλαγών: η αλλαγή οποιοδήποτε χαρακτηριστικού του λογισμικού ή των κανόνων του, έχει ουσιαστικά εφαρμογή μόνο όταν τις δεχτεί η κοινότητα που απαρτίζει το δίκτυο. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγονται κακόβουλες αλλαγές που θα μπορούσαν να αλλάξουν θεμελιωδώς το λογισμικό, αλλά υφίσταται και μεγάλη ευελιξία και ταχύτητα αντίδρασης σε περίπτωση εντοπισμού σφαλμάτων ή απρόβλεπτων αστοχιών κατά τη λειτουργία.

Υποδιαιρέσεις: κάθε bitcoin μπορεί να υποδιαιρεθεί σε έως 8 δεκαδικά ψηφία (έως 0,00000001) που ονομάζονται Satoshi, επιτρέποντας μικρό-συναλλαγές που δεν είναι δυνατές με άλλα μέσα ή συμβατικά νομίσματα. Η προσθήκη περισσότερων ακόμα δεκαδικών επαφίεται στην συναίνεση του δικτύου αν αυτό χρειαστεί στο μέλλον.

3.6 Απειλές και κίνδυνοι

Αν και τα Bitcoin χαρακτηρίζονται από τα παραπάνω πλεονεκτήματα, αυτό δε σημαίνει ότι είναι και ανεξάρτητα απειλών ή κινδύνων. Λόγου χάρη (BANetBitcoin, 2016):

- **Βαθμός αποδοχής:** υπάρχει ακόμα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού που δεν διαθέτει ενημέρωση αναφορικά με την χρήση των Bitcoin. Αν και πολλές επιχειρήσεις δέχονται πληρωμές σε κρυπτονομίσματα, προκειμένου να επωφεληθούν από τα προαναφερθέντα πλεονεκτήματα, ο αριθμός τους είναι σχετικά περιορισμένος.
- **Μεταβλητότητα:** ο όγκος των Bitcoin που ανταλλάσσονται καθώς και των επιχειρήσεων που τα χρησιμοποιούν είναι μικρός, σε σχέση με αυτό που θα μπορούσε να είναι. Για το λόγο αυτό, μικρές μεταβολές στις αγορές ή στις δραστηριότητες των επιχειρήσεων μπορεί να επηρεάσουν άμεσα την τιμή του Bitcoin.
- **Συνεχής εξέλιξη:** τα λογισμικά που υποστηρίζουν τη χρήση των Bitcoin είναι σε συνεχή εξέλιξη, καθώς έχουν χαρακτηριστικά που χρίζουν βελτίωσης. Συνεχώς αναπτύσσονται νέα χαρακτηριστικά, παροχές και υπηρεσίες που ακόμα δεν είναι διαθέσιμα για όλους. Επίσης, πολλές επιχειρήσεις δεν παρέχουν καμία ασφάλιση. Ουσιαστικά, τα Bitcoin βρίσκονται ακόμα στο στάδιο της ωρίμανσης.

Ο Alfidì (2016), ακόμα, αναφέρει ότι το Bitcoin επιτρέπει την απάτη και άλλες εγκληματικές δραστηριότητες, απόρροια του χαρακτηριστικού της ανωνυμίας που φέρει. Τα συμβατικά νομίσματα υπόκεινται πράγματι σε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και πλαστογραφηση. Το Bitcoin μεγεθύνει τους κινδύνους αυτούς, διότι μπορεί να ανταλλαγεί μόνο ανώνυμα και κυριαρχεί στα σκοτεινά δίκτυα που είναι γνωστά για την κυκλοφορία ναρκωτικών. Οι προσπάθειες επιβολής του νόμου για τη διακοπή αυτών των δικτύων, όμως, θα τερματίσουν την ικανότητα οποιουδήποτε οικονομικού φορέα να συναλλάσσεται σε Bitcoin ακόμη και για νόμιμους λόγους. Αυτό συμβαίνει διότι όταν το δίκτυο είναι εκτός λειτουργίας, τα διαθέσιμα Bitcoin των χρηστών εξαφανίζονται. Ένα συμβατικό νόμισμα, όμως, δεν λειτουργεί με αυτόν τον τρόπο στις πραγματικές συναλλαγές. Οι τράπεζες και οι

χρηματιστηριακές εταιρίες διαθέτουν αντίγραφα ασφαλείας των δραστηριοτήτων τους, όταν βρίσκονται εκτός λειτουργίας. Οι χρηματιστηριακές αγορές και οι κεντρικές τράπεζες διατηρούν αρχεία αντισυμβαλλομένων. Αυτοί οι μηχανισμοί στερούνται της ανωνυμίας του Bitcoin, αλλά αντισταθμίζουν την ανθεκτικότητα και την αξιοπιστία που απαιτείται στις συναλλαγές.

Επίσης, εκτός από τα παραπάνω σημαντικά ζητήματα που συνιστούν σοβαρές απειλές οικονομικής φύσης για τους χρήστες, υπάρχουν και πιο απλά και πρακτικά προβλήματα. Λόγου χάρη, τα Bitcoin δεν μπορούν, τουλάχιστον ακόμα, για να πραγματοποιούνται απλές καθημερινές αγορές, όπως σε υπεραγορές, μανάβικα, καφέ και λοιπά αφού δεν έχουν φυσική υπόσταση, ενώ, επίσης -παρόλη την αύξηση των οργανισμών που δέχονται Bitcoin - αυτά δεν είναι αποδεκτά από όλους (Πετρίχος, 2017).

Το δεύτερο κεφάλαιο αποσκοπούσε στην πληρέστερη πληροφόρηση αναφορικά με τη φύση και τη χρήση των Bitcoin σήμερα. Όμως, το Bitcoin, αν και είναι το πλέον δημοφιλές κρυπτονόμισμα, δεν είναι και το μοναδικό. Στο επόμενο κεφάλαιο αναφέρονται τα σημαντικότερα υπαρκτά κρυπτονομίσματα που χρησιμοποιούνται σε ηλεκτρονικές συναλλαγές σήμερα κι εντοπίζεται η πορεία των τιμών και της κεφαλαιοποίησής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. Η ΛΙΣΤΑ ΜΕ ΤΑ 10 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΚΡΥΠΤΟΝΟΜΙΣΜΑΤΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ

Στις ενότητες του παρόντος κεφαλαίου μελετώνται τα 10 δημοφιλέστερα κρυπτονομίσματα, με βάση την χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίησή τους. Σκοπό της αναφοράς αυτής αποτελεί η πληρέστερη κατανόηση της οικονομικής απόδοσης που χαρακτηρίζει το Bitcoin, που θεωρείται ως το πολυτιμότερο κρυπτόνμισμα.

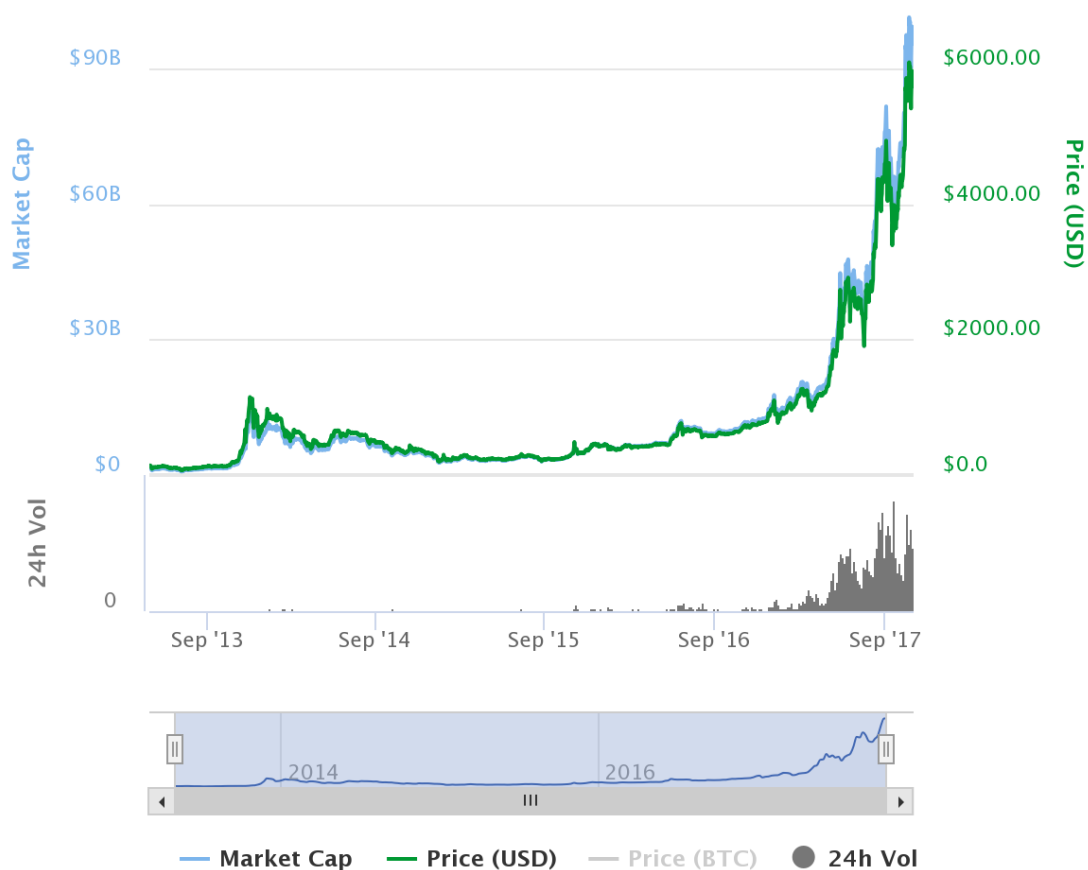
Προτού, όμως, γίνει η αναφορά στα νομίσματα, χρειάζεται να προσδιοριστεί τι νοείται με την χρήση του όρου χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση.

Ο όρος κεφαλαιοποίηση συνιστά οικονομική έννοια που υποδηλώνει τη διαδικασία μετατροπής του εισοδήματος σε κεφάλαιο ή παλαιών κεφαλαίων σε νέα κεφάλαια. Στα οικονομικά μαθηματικά η κεφαλαιοποίηση λαμβάνει την σημασία πράξεων με τις οποίες προστίθενται σε ένα κεφάλαιο οι ληξιπρόθεσμοι τόκοι (Εγκυκλοπαίδεια Δομή, 2017).

«Κεφαλαιοποίηση αγοράς είναι η χρηματιστηριακή αξία μιας επιχείρησης που προκύπτει εάν πολλαπλασιαστεί ο αριθμός των μετοχών της επί την τρέχουσα χρηματιστηριακή αξία της μετοχής. Η συνολική κεφαλαιοποίηση ενός χρηματιστηρίου προκύπτει εάν προστεθούν όλες οι χρηματιστηριακές αξίες των μετοχών όλων των εισηγμένων εταιριών» (Ευρετήριο Οικονομικών Όρων, 2017).

4.1 Η κεφαλαιοποίηση του Bitcoin

Στο διάγραμμα που ακολουθεί, αναπαριστάται η πορεία της τιμής και η αντίστοιχη κεφαλαιοποίηση του Bitcoin από τον Σεπτέμβριο του 2013 έως και τον Οκτώβριο του 2017.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017a.

Διάγραμμα 4.1 Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Bitcoin

Με μια πρώτη μελέτη του διαγράμματος, διαπιστώνεται μια σαφής αυξητική τάση του Bitcoin η οποία, μάλιστα, εντείνεται σημαντικά από τον Μάρτιο του 2017 κι έπειτα. Πιο λεπτομερώς, η τιμή του Bitcoin και η αντίστοιχη κεφαλαιοποίησή του σε διάφορες ημερομηνίες κατά το μελετώμενο διάστημα πορεύθηκαν με βάση τα στοιχεία που περιλαμβάνει ο πιο κάτω πίνακας.

Πίνακας 4.1Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Bitcoin

Ημερομηνία	Τιμή Bitcoin (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση Bitcoin (σε ;\$)
23/10/2013	195,01	2.318.122.872
7/12/2013	765,32	9.250.920.298
25/3/2014	497,98	6.195.879.609
14/7/2014	619,95	8.070.258.638
31/10/2014	345,47	4.645.027.482
25/1/2015	253,72	3.403.300.000
19/6/2015	244,61	3.558.500.000
4/11/2015	411,56	5.973.510.000
25/2/2016	424,54	6.480.650.000
27/7/2016	654,35	10.281.900.000
1/11/2016	729,79	11.187.700.000
8/2/2017	1063,07	17.156.700.000
2/3/2017	1251,01	19,829.800.000
19/5/2017	1987,71	30.999.000.000
21/8/2017	4001,74	67.567.100.000
25/10/2017	5.403,76	91.954.200.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από CoinMarketCap, 2017α.

Όπως καταδεικνύεται από τα δεδομένα, η χαμηλότερη τιμή του Bitcoin και, αντίστοιχα, η μικρότερη κεφαλαιοποίησή του εντοπίζεται στις 23/10/2013. Έκτοτε, η τιμή του νομίσματος εμφάνισε αυξομειώσεις οι οποίες, όμως, ποτέ δεν ξεπέρασαν το κατώτατο αυτό όριο. Μάλιστα, 4 χρόνια μετά, στις 25/10/2017 η τιμή παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 2.771%, ενώ η αντίστοιχη κεφαλαιοποίηση ανήλθε από 2.318.122.872\$ σε 89.944.639.542\$.

4.2 Η κεφαλαιοποίηση του Ethereum

Το κρυπτονόμισμα Ethereum είναι ένα νέο νόμισμα που φέρει κάποια κοινά χαρακτηριστικά με το Bitcoin. Το Ethereum δημιουργήθηκε το 2014 από τον

Ρωσικής καταγωγής Καναδό Vitalik Buterin, ο οποίος ήταν ενεργό μέλος της κοινότητας του Bitcoin (1Forex, 2015).

Όπως πληροφορεί ο Μπαλάς (2017) το Ethereum διαφέρει από το Bitcoin ως προς τη τεχνολογία του Blockchain. Το Blockchain του Ethereum δίνει την δυνατότητα να αναπτυχθούν διαφορετικές, ανεξάρτητες εφαρμογές που «τρέχουν» μέσω του δικτύου του. Οι υπηρεσίες αυτές μπορεί να είναι διαφόρων ειδών και να εντοπίζονται με τη δημιουργία ενός νέου συστήματος ψηφιακών πληρωμών, ως ένα καινούργιο ηλεκτρονικό νόμισμα και με την ανάπτυξη μιας αγοράς για αγοραπωλησίες σε κρυπτονομίσματα. Τον Ιούνιο του 2017, η τιμή του Ethereum υπολογιζόταν σε 374,53\$.

Το παρακάτω διάγραμμα αφορά στη πορεία της τιμής και της κεφαλαιοποίησης του Ethereum κατά τη τελευταία 2ετία, δηλαδή, από τον Οκτώβριο του 2015 έως τον Οκτώβριο του 2017.

Πηγή: Etherscan, 2017

Διάγραμμα 4.2. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Ethereum

Προκειμένου να καταστεί ακόμα πιο εμφανής η απόκλιση της εξέλιξης του Ethereum σε σχέση με αυτήν του Bitcoin, στο πιο κάτω πίνακα αναφέρονται ποσοτικά δεδομένα για τις ίδιες ημερομηνίες 2015-2017 που περιλήφθησαν και στον σχετικό πίνακα που αφορούσε το Bitcoin. Για τον ίδιο λόγο οι τιμές και η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης και των επόμενων κρυπτονομισμάτων που θα σχολιαστούν, θα αφορούν παρεμφερείς ή ίδιες ημερομηνίες.

Πίνακας 4.2. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Ethereum

Ημερομηνία	Τιμή Ethereum (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση Ethereum (σε \$)
4/11/2015	0,80	59.680.000
25/2/2016	5,93	460.350.000
27/7/2016	13,05	1.080.000.000
1/11/2016	10,29	883.580.000
8/2/2017	8,3	719.910.000
2/3/2017	19,08	1.710.000.000
19/5/2017	124,13	11.410.000.000
21/8/2017	321,85	30.300.000.000
25/10/2017	297,93	28.442.000.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από Etherscan, 2017

Τόσο η τιμή όσο και η κεφαλαιοποίηση του Ethereum απέχει σημαντικά συγκριτικά με τα ποσά του Bitcoin. Και στη περίπτωση του Ethereum, όμως, παρατηρείται μια κατακόρυφη αύξηση των δεδομένων από τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους.

4.3 Η κεφαλαιοποίηση του Ripple

Το Ripple/XRP χαρακτηρίζεται ως το πρώτο «φίλικό» κρυπτονόμισμα προς το παραδοσιακό χρηματοπιστωτικό σύστημα, το οποίο στοχεύει να προσφέρει σημαντικά οφέλη στον κλάδο. Στόχος του είναι να κάνει για το χρήμα ότι έκανε το διαδίκτυο για όλες τις άλλες μορφές πληροφόρησης, μέσω της απελευθέρωσης του παραδοσιακού χρηματοπιστωτικού συστήματος από τα τέλη και τις καθυστερήσεις στην επεξεργασία των πληρωμών. Επιδιώκει να επιτρέψει ασφαλείς, άμεσες και σχεδόν ελεύθερες παγκόσμιες οικονομικές συναλλαγές οποιουδήποτε μεγέθους, να συμβάλλει δηλαδή στη δημιουργία μίας ελεύθερης ροής χρήματος. Η βασική διαφορά του Ripple/XRP με το Bitcoin εντοπίζεται στον τρόπο λειτουργίας του δικτύου συναλλαγών, καθώς το XRP λειτουργεί όπως τα παραδοσιακά νομίσματα σε ψηφιακό δίκτυο συναλλαγών και εμφανίζει αρκετές ομοιότητες με τον τρόπο λειτουργίας του δικτύου της VISA ή της Mastercard, αλλά με αρκετά μικρότερο ποσό χρέωσης ανά συναλλαγή. Επίσης, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα μεγάλα - σε όρους κεφαλαιοποίησης- κρυπτονομίσματα, το Ripple/XRP συνδέεται με μία μόνο εταιρία και άρα δεν είναι αποκεντροποιημένο (Μωράτης, 2017).

Το πιο κάτω διάγραμμα αφορά στην πορεία της τιμής και της κεφαλαιοποίησης του Ripple κατά την τελευταία τριετία σε τιμές δολαρίου και Bitcoin.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017b

Διάγραμμα 4.3. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Ripple

Ο πίνακας 3, επίσης, αναφέρει τις τιμές και τον όγκο της κεφαλαιοποίησης του Ripple σε αντίστοιχες ημερομηνίες με αυτές που μελετήθηκαν και για το Bitcoin.

Πίνακας 4.3. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Ripple

Ημερομηνία	Τιμή Ripple (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση Ripple (σε \$)
24/10/2013	0,008728	68.235.792
7/12/2013	0,034676	271.090.019
25/3/2014	0,012712	99.383.360
14/7/2014	0,004354	34.041.823
24/1/2015	0,016621	541.892.783
19/6/2015	0,011095	354.031.761
4/11/2015	0,005051	167.457.104
25/2/2016	0,008053	274.521.954
28/7/2016	0,005975	212.396.105
2/11/2016	0,008100	287.817.044
9/2/2017	0,006462	238.184.848
2/3/2017	0,005593	207.744.724
20/5/2017	0,309446	11.923.739.800
20/8/2017	0,154345	5.918.180.275
25/10/2017	0,204604	7.980.370.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από CoinMarketCap, 2017b.

Η πορεία του Ripple, συγκριτικά με τα μέχρι τώρα αναφερόμενα λοιπά κρυπτονομίσματα, εμφανίζει αστάθεια, ενώ οι μεγαλύτερες τιμές εμφανίζονται, επίσης, από το μέσον του 2017 κι έπειτα.

4.4 Η κεφαλαιοποίηση του Bitcoin Cash

Το Bitcoin Cash δημιουργήθηκε την 1/8/2017 από τον διαχωρισμό του Blockchain του Bitcoin. Κατά την ίδια ημερομηνία η τιμή του Bitcoin κυμάνθηκε, περίπου, στα 2.700 δολάρια ΗΠΑ, ενώ του Bitcoin Cash στα 240 δολάρια. Ήδη, όμως, την 2/8/2017 η αξία του Bitcoin Cash αυξήθηκε σημαντικά, προσεγγίζοντας τα 590 δολάρια, τοποθετώντας το νέο νόμισμα στην τρίτη θέση από άποψη κεφαλαιοποίησης μετά το Bitcoin και το Ethereum και πάνω από το Ripple (BitcoinNews, 2017β).

Το Bitcoin Cash είναι ένα πολύ νέο κρυπτονόμισμα το οποίο μετρά μόλις 3 μήνες ζωής. Άρα δεν μπορεί να υπάρξει ακόμα σημαντικό ιστορικό ως προς την εξέλιξη της τιμής του και της κεφαλαιοποίησής του. Ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι (CoinMarketCap, 2017c):

- ⇒ Στις 6/8 η τιμή του ανερχόταν σε 212,22\$ και η κεφαλαιοποίηση σε 3.497.961.066\$.
- ⇒ Στις 29/8 η τιμή του ανερχόταν σε 542,11\$ και η κεφαλαιοποίηση σε 8.972.883.523\$.
- ⇒ Στις 10/9 η τιμή του ανερχόταν σε 538,59\$ και η κεφαλαιοποίηση σε 8.924.876.489\$.
- ⇒ Στις 29/9 η τιμή του ανερχόταν σε 438,73\$ και η κεφαλαιοποίηση σε 7.293.574.170\$.
- ⇒ Στις 25/10 η τιμή του ανερχόταν σε 320,60\$ και η κεφαλαιοποίηση σε 5.357.612.001\$.

4.5 Η κεφαλαιοποίηση του Litecoin

Όπως πληροφορεί ο Μπαλάς (2016) το Litecoin δημιουργήθηκε το 2011 και είναι τεχνικά παρόμοιο με το Bitcoin, ενώ η αξία τον Ιούνιο του 2016 ανερχόταν σε 4,74 δολάρια ανά μονάδα. Σκοπός της ανάπτυξης του ήταν να γίνει μια βελτιωμένη έκδοση του Bitcoin. Η επιβεβαίωση των συναλλαγών στο δίκτυο του Litecoin, μάλιστα, γίνεται ταχύτερα, καθώς Litecoin επεξεργάζεται ένα block κάθε 2,5 λεπτά, ενώ το Bitcoin κάθε 10. Το τελικό απόθεμα Litecoins (LTC) που θα παραχθεί θα είναι 4 φορές περισσότερο από αυτό του Bitcoin και θα ανέρχεται σε 84.000.000, ενώ του Bitcoin σε 21.000.000.

Στο πιο κάτω διάγραμμα αναπαριστάται η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Litecoin κατά τα τελευταία 2 χρόνια.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017d.

Διάγραμμα 4.4. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Litecoin.

Όπως καταδεικνύεται από το διάγραμμα, πριν το 2015 το εν λόγω νόμισμα βρισκόταν σε υψηλή θέση, υπέστη κάμψη το διάστημα 2015-2016, ενώ το τρέχον έτος γνωρίζει και πάλι άνοδο. Αυτό αποδεικνύεται και από τα δεδομένα του πιο κάτω πίνακα.

Πίνακας 4.4. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του Litecoin

Ημερομηνία	Τιμή Litecoin (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση Litecoin (σε \$)
21/10/2013	1,85	41.206.614
31/12/2013	24,45	597.517.492
25/3/2014	16,28	437.717.964
19/10/2014	4,00	132.255.335
13/1/2015	1,58	56.267.449
10/5/2015	1,43	55.752.058
28/9/2015	2,97	126.196.962
26/2/2016	3,40	152.042.725
7/5/2016	3,93	179.299.688
3/10/2016	3,84	183.514.963
29/1/2017	3,85	190.872.918
4/4/2017	8,16	412.076.449
25/10/2017	56,49	2.994.670.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από CoinMarketCap, 2017d.

Η απόκλιση στην τιμή και την κεφαλαιοποίηση του Litecoin μεταξύ της 21/10/2013 και της 26/10/2017 είναι, σαφώς, τεράστια. Αν κι εντοπίζονται διακυμάνσεις στη διάρκεια των ετών, σήμερα το Litecoin διαμορφώνεται σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα, σε σχέση με το παρελθόν, αλλά υστερεί σημαντικά με τα λοιπά κρυπτονομίσματα που έχουν αναφερθεί έως τώρα.

4.6 Η κεφαλαιοποίηση του Dash

Το κρυπτονόμισμα Dash χαρακτηρίζεται από την έμφαση στην ταχύτητα συναλλαγής και την ιδιωτικότητα. Επίσης, αντί να χρησιμοποιεί έναν μόνο αλγόριθμο εξόρυξης -όπως το Bitcoin ή το Litecoin- βασίζεται σε μια συλλογή 11 αλγορίθμων που υπάρχουν για να εξασφαλίσουν τη δίκαιη κατανομή των νομισμάτων μεταξύ όσων πραγματοποιούν εξορύξεις (Cointelegraph, 2017).

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αναπαριστάται η πορεία της κεφαλαιοποίησης του εν λόγω νομίσματος από τις αρχές του 2015 μέχρι και σήμερα.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017e.

Διάγραμμα 4.5. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Dash.

Αντίστοιχα, ο πιο κάτω πίνακας αναφέρει συγκεκριμένα ποσοτικά δεδομένα που αναφέρονται στη μελετώμενη περίοδο.

Πίνακας 4.5. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Dash.

Ημερομηνία	Τιμή Dash (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση Dash (σε \$)
27/5/2014	11,71	50.711.497
15/9/2014	3,24	15.068.856
2/5/2015	2,77	14.783.661
28/10/2015	2,15	12.744.631
3/7/2016	7,15	46.906.279
14/10/2016	9,67	66.569.833
20/4/2017	72,20	522.840.173
25/10/2017	289,14	2.250.180.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από CoinMarketCap, 2017e.

Όπως καταδεικνύεται, στα μέσα του 2014 το Dash πωλούνταν σε τιμή 11,71, αλλά στη συνέχεια υπέστη κάμψη για 2 χρόνια. Έκτοτε, ακολούθησε αυξητική πορεία και σήμερα πωλείται, περίπου, στα 280 δολάρια.

4.7 Η κεφαλαιοποίηση του NEM

Το κρυπτονόμισμα NEM εντάσσεται και αυτό στη πρώτη 10 με τα ψηφιακά νομίσματα που διαθέτουν σήμερα υψηλή κεφαλαιοποίηση.

Το διάγραμμα που ακολουθεί αφορά στη κεφαλαιοποίηση του NEM κατά τα τελευταία 2 έτη.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017f.

Διάγραμμα 4.6. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του NEM

Ο αντίστοιχος πίνακας είναι κάτωθι:

Πίνακας 4.6. Η εξέλιξη της κεφαλαιοποίησης του NEM

Ημερομηνία	Τιμή NEM (σε ισοτιμία \$)	Κεφαλαιοποίηση NEM (σε \$)
5/12/2015	0,000125	1.121.399
18/2/2016	0,000450	4.050.179
15/6/2016	0,002384	21.458.249
16/10/2016	0,005063	45.567.629
25/12/2016	0,003588	32.289.299
4/3/2017	0,009577	86.195.159
27/8/2017	0,046680	420.121.799
25/10/2017	0,206495	1.908.250.000

Πηγή: Ίδια επεξεργασία από CoinMarketCap, 2017f.

Το NEM πωλείται, διαχρονικά, σε χαρακτηριστικά χαμηλή τιμή, αλλά επιτυγχάνει σχετικά υψηλή κεφαλαιοποίηση. Αυτό σημαίνει ότι, μάλλον, στις σχετικές αγορές κυκλοφορεί μεγάλος αριθμός κρυπτονομισμάτων αυτής της κατηγορίας.

4.8 Η κεφαλαιοποίηση του NEO

Το κρυπτονόμισμα NEO δημιουργήθηκε στη Κίνα το 2016 και συχνά αναφέρεται ως το κινεζικό Ethereum και ξεκίνησε επιτυχώς λόγω των κινεζικών επενδύσεων (Reiff, 2017).

Στο πιο κάτω διάγραμμα δίδεται η πορεία της τιμής και της κεφαλαιοποίησής του κατά τον πρώτο χρόνο ζωής του.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017g.

Διάγραμμα 4.7. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του NEO

Όσον αφορά αναλυτικότερα τη τιμή και το ύψος της κεφαλαιοποίησή τους, ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι (CoinMarketCap, 2017g):

- ⇒ Στις 18/12/2016 η τιμή του ανερχόταν σε 0,104725 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 5.236.250 δολάρια.
- ⇒ Στις 3/2/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,137199 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 6.859.949 δολάρια.
- ⇒ Στις 7/4/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,185373 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 9.268.650 δολάρια.
- ⇒ Στις 10/8/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 25,05 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.252.560.000 δολάρια.
- ⇒ Στις 25/10/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 28,54 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.505.590.000 δολάρια.

Όπως παρατηρείται και το NEO πωλείται σε χαμηλή τιμή, αλλά επιτυγχάνει υψηλή κεφαλαιοποίηση, όπως το NEM.

4.9 Η κεφαλαιοποίηση του ΙΟΤΑ

Το ΙΟΤΑ είναι ένα νέο κρυπτονόμισμα που εστιάζει στις συναλλαγές μεταξύ ηλεκτρονικών συσκευών. Σκοπός του είναι η εξυπηρέτηση μιας νέας μορφής της οικονομίας, της ηλεκτρονικής. Το ΙΟΤΑ παρέχει αποτελεσματικές, ασφαλείς συναλλαγές σε πραγματικό χρόνο, χωρίς τέλη (Rosulek, 2017).

Το εν λόγω νόμισμα είναι σε λειτουργία μερικούς μόλις μήνες και η σχετική κεφαλαιοποίηση αναπαριστάται στο πιο κάτω διάγραμμα:

Πηγή: CoinMarketCap, 2017h.

Διάγραμμα 4.8. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του ΙΟΤΑ.

Πιο συγκεκριμένα (CoinMarketCap, 2017h):

Στις 30/6/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,411872 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.144.810.696 δολάρια.

Στις 9/8/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,545670 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.516.706.289 δολάρια.

Στις 8/9/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,629970 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.751.020.692 δολάρια.

Στις 25/10/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 0,443448 δολάρια και η κεφαλαιοποίησή του σε 1.265.680.000 δολάρια.

4.10 Η κεφαλαιοποίηση του Monero

Το Monero είναι ένα ψηφιακό νόμισμα ανοιχτού κώδικα, το οποίο είναι ασφαλές, ιδιωτικό και ανιχνεύσιμο. Επί του παρόντος, η τιμή του υπολογίζεται σε περισσότερα από 100 δολάρια, ενώ η κεφαλαιοποίηση ανέρχεται σε, σχεδόν, 1,5 δισεκατομμύρια δολάρια (Joshi, 2017).

Το παρακάτω διάγραμμα αναφέρεται στην πορεία της τιμής και της κεφαλαιοποίησης του νομίσματος κατά το διάστημα των 2 τελευταίων ετών.

Πηγή: CoinMarketCap, 2017i.

Διάγραμμα 4.9. Η πορεία της κεφαλαιοποίησης του Monero

Όσον αφορά τα επιμέρους στοιχεία, αναφέρονται ενδεικτικά τα εξής (CoinMarketCap, 2017i):

- ✧ Στις 19/10/2014 η τιμή του ανερχόταν σε 1 δολάριο και η κεφαλαιοποίηση σε 4.146.303 δολάρια.
- ✧ Στις 9/12/2015 η τιμή του ανερχόταν σε 0,433872 δολάρια και η κεφαλαιοποίηση σε 4.473.255 δολάρια.
- ✧ Στις 28/4/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 22,02 δολάρια και η κεφαλαιοποίηση σε 316.419.759 δολάρια.
- ✧ Στις 20/8/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 54,81 δολάρια και η κεφαλαιοποίηση σε 819.671.072 δολάρια.
- ✧ Στις 25/10/2017 η τιμή του ανερχόταν σε 88,13 δολάρια και η κεφαλαιοποίηση σε 1.350.650.000 δολάρια.

Μελετώντας τα δεδομένα του παρόντος κεφαλαίου, εξάγεται ένα βασικό συμπέρασμα το οποίο αφορά στην σημαντική αύξηση που εντοπίζεται στη τιμή και την κεφαλαιοποίηση όλων των αναφερθέντων νομισμάτων από τις αρχές του 2017 κι έπειτα. Αν και σε όλα παρατηρείται αυξητική τάση, το Bitcoin τοποθετείται με διαφορά στη πρώτη θέση, σε όλες τις περιπτώσεις. Αυτό καταδεικνύει την μεγάλη εμπορευσιμότητά του σήμερα, κάτι που γίνεται πεδίο αξιοποίησης από τις σύγχρονες startup επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5. ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ START UP ΚΑΙ BITCOIN

Η προηγηθείσα ανάλυση, καθώς και η πρωτοπορία που χαρακτηρίζει το Bitcoin σήμερα, μπορεί να καταστεί ακόμα πιο κατανοητή με την αναφορά επιχειρήσεων και, συγκεκριμένα, startup επιχειρήσεων που έχουν επιλέξει να συναλλάσσονται σε Bitcoin ή παρέχουν υπηρεσίες αποθήκευσης Bitcoin σε ηλεκτρονικά πορτοφόλια.

5.1 Η BitGold

Η Bitgold συνιστά εργαλείο για πολίτες των Η.Π.Α. οι οποίοι διαθέτουν λογαριασμούς σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως η JP Morgan Chase και η Bank of America, μεταξύ άλλων. Οι χρήστες μπορούν να στέλνουν και να λαμβάνουν πληρωμές σε χρυσό μέσω της εφαρμογής BitGold, χωρίς κανένα κόστος. Επίσης, οι μεταφορές μπορούν να πραγματοποιούνται με προπληρωμένες χρεωστικές κάρτες της BitGold. Δεδομένου ότι πολλές δημοφιλείς πιστωτικές κάρτες γίνονται δεκτές σε παγκόσμιο επίπεδο, αυτό επεκτείνει σε μεγάλο βαθμό τα σημεία όπου τα χρήματα μπορούν να δαπανηθούν από έναν λογαριασμό BitGold. Τα τεμάχια χρυσού της BitGold, των 10 γραμμαρίων, αξίζουν, περίπου, 380 δολάρια Η.Π.Α. και μπορούν να εξαργυρωθούν από χρήστες στην πλατφόρμα της BitGold (WeUseCoins, 2014).

5.2 Η Ledger Wallet

Το LedgerWaller συνιστά πορτοφόλι για Bitcoin, και άλλα κρυπτονομίσματα, ενώ είναι βασισμένο σε ισχυρά χαρακτηριστικά ασφαλείας για την αποθήκευση κρυπτογραφικών στοιχείων και την εξασφάλιση ψηφιακών πληρωμών. Συνδέεται με οποιονδήποτε υπολογιστή (USB) και ενσωματώνει μια ασφαλή οθόνη OLED για να ελέγξει και να επιβεβαιώσει κάθε συναλλαγή (Ledger, 2017).

Άρα πρόκειται, για περιφερειακό στοιχείο υπολογιστών που χρησιμεύει ως πορτοφόλι για την συσσώρευση Bitcoin.

Πηγή: www.coindesk.com

Εικόνα 4.1 Σύνδεση του Ledger Wallet σε laptop

5.3 Η Elliptic

Η startup Elliptic δημιουργήθηκε στην Αγγλία το 2013 και, αρχικώς, παρείχε υπηρεσίες ασφαλείας αποθήκευσης Bitcoin. Πλέον, συνιστά επιχείρηση παροχής υπηρεσιών επιτήρησης για τη χρήση Bitcoin. Έτσι, η κύρια πελατεία της σήμερα είναι οι οργανισμοί επιβολής του νόμου, στα πλαίσια αναζήτησης της τεχνογνωσίας για την παρακολούθηση των εγκληματικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με Bitcoin. Εκτός, όμως, από τη συνεργασία με τους φορείς επιβολής του νόμου, η εταιρεία σχεδιάζει, επίσης, προϊόντα ασφαλείας Bitcoin για ιδιωτικές επιχειρήσεις (BitcoinAverage, 2017).

Πηγή: Williams- Grut, 2015.

Εικόνα4.20 James Smith, ιδρυτής της Elliptic.

Η εταιρεία έχει δημιουργήσει ένα εξελιγμένο λογισμικό που υποστηρίζεται ότι μπορεί να προσδιορίσει το από πού προέρχεται ένα Bitcoin. Αυτό είναι υψίστης σημασίας για τις τράπεζες, οι οποίες έχουν νομική υποχρέωση να ανακαλύψουν από πού προέρχονται τα χρήματα που κατέχουν, ώστε να εξασφαλίσουν ότι δεν κατέχουν κεφάλαια από εγκληματικές πράξεις. Επιπρόσθετα, η Elliptic έχει θέσει σε κυκλοφορία ένα εργαλείο απεικόνισης που δείχνει τη ροή Bitcoin μεταξύ οντοτήτων σε ολόκληρη την διάρκεια της μέχρι σήμερα πορείας του, ονομάζοντας τις 250 μεγαλύτερες οντότητες όπου λαμβάνονται ή αποστέλλονται Bitcoin (Williams- Grut, 2015).

5.4 ΗCoinbase

Η Coinbase είναι ένα ψηφιακό πορτοφόλι που επιτρέπει την αγορά, χρήση και αποδοχή Bitcoin. Ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2012 κι εδρεύει στο Σαν Φρανσίσκο της Καλιφόρνιας.

Η εν λόγω startup είναι μια online πλατφόρμα που επιτρέπει στους εμπόρους και στους καταναλωτές να πραγματοποιούν συναλλαγές σε ψηφιακό νόμισμα. Επιτρέπει στους χρήστες του να δημιουργούν δικά τους πορτοφόλια και να αγοράζουν ή να πωλούν Bitcoin, συνδέοντας τους τραπεζικούς λογαριασμούς τους. Επιπλέον, παρέχει μια σειρά από συστήματα επεξεργασίας πληρωμών και εργαλεία που υποστηρίζουν πολλούς ιστότοπους που διακινούνται με μεγάλη επισκεψιμότητα στο Διαδίκτυο. Στόχος της Coinbase είναι να δημιουργήσει ένα ανοικτό χρηματοπιστωτικό σύστημα διαθέσιμο για χρήση σε όλο τον κόσμο (StartupRanking, n.d.).

Πηγή: www.chrunchbase.com

Εικόνα 4.20 Brian Armstrong, συνιδρυτής της Coinbase

Μέχρι τώρα, η επιχείρηση έχει αντλήσει κεφάλαια, περίπου, 116,5 εκατομμυρίων δολαρίων από επενδυτές όπως ο Andreessen Horowitz, η UnionSquareVenture, καθώς και αρκετές τράπεζες και το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης (Levy, 2017).

Πρόσφατα, όμως, η Coinbase ενεπλάκη σε διαμάχη με πολλούς πελάτες της, καθώς τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους, ανακοίνωσε ότι δεν θα υποστηρίξει το νέο ψηφιακό νόμισμα, το Bitcoincash, το οποίο συνιστά παράγωγο που δημιουργήθηκε ως μέσο για την αντιμετώπιση των διαφωνιών για το πώς η τεχνολογία πίσω από το

νόμισμα θα πρέπει να λειτουργεί. Το γεγονός αυτό, προκάλεσε οργή σε μεγάλο μέρος των χρηστών, καθώς υποστηρίζουν ότι η επιχείρηση τους εξαπάτησε, όσον αφορά τα ζητήματα ασφαλείας, ενώ κάποιοι απειλούν την επιχείρηση με μηνύσεις. Η επιχείρηση έχασε πολλούς χρήστες, οι οποίοι έσπευσαν να μεταφέρουν τα Bitcoin τους σε ανταγωνιστές της, που θα υποστηρίζουν την νέα υπηρεσία. Η υποχώρηση αυτή είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της επιχείρησης, καθώς διαθέτετε 9 εκατομμύρια χρήστες ενώ μέσω αυτής έχουν πραγματοποιηθεί συναλλαγές που αποτιμώνται και 20 δισεκατομμύρια δολάρια (Peterson, 2017).

5.5 Η CoinDesk

Η CoinDesk ηγείται παγκοσμίως στην ενημέρωση αναφορικά με τα ψηφιακά νομίσματα, όπως το Bitcoin. Παρέχει πληροφόρηση αναφορικά με τις τάσεις, τις μεταβολές στις τιμές, τις τεχνολογίες, τις επιχειρήσεις και τους χρήστες που εμπλέκονται στη χρήση ψηφιακών νομισμάτων (CoinDesk, n.d.).

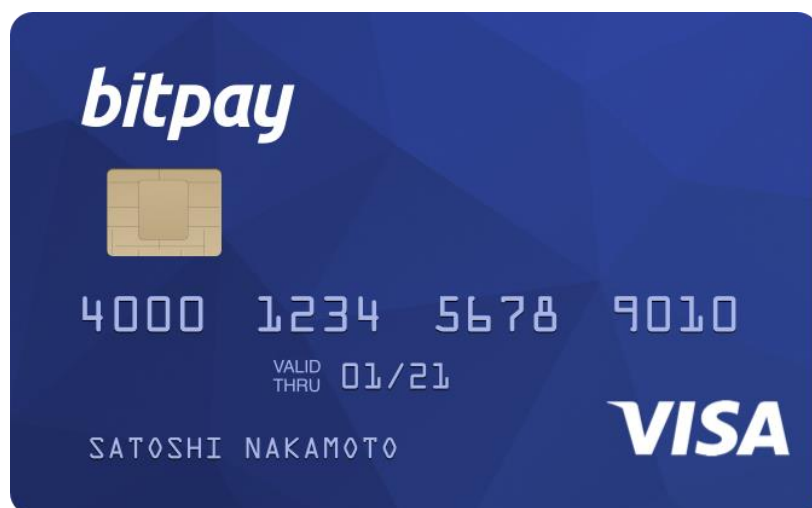
Ο Δείκτης Τιμών CoinDesk Bitcoin (BPI) αντιπροσωπεύει έναν μέσο όρο των τιμών του Bitcoin σε κορυφαία ανταλλακτήρια του κόσμου. Σκοπός του είναι να χρησιμεύει ως πρότυπη αναφορά λιανικής τιμής για τους συμμετέχοντες στη βιομηχανία και τους επαγγελματίες λογιστές (ProgrammableWeb, n.d.).

5.6 Η Bitpay

Εκτός από τις παραπάνω κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με το Bitcoin, υπάρχουν σήμερα κι επιχειρήσεις που προσφέρουν πλέον Bitcoin χρεωστικές κάρτες. Τέτοιο παράδειγμα συνιστά η εταιρεία BitPay που αποτελεί φορέα παροχής υπηρεσιών για πληρωμές σε Bitcoin και προσφέρει μια Bitcoin χρεωστική κάρτα η οποία εκδίδεται από τη Metropolitan Commercial Bank και είναι διαθέσιμη για τις 50 πολιτείες των ΗΠΑ (Φίλιππας, 2016).

Η επιχείρηση ιδρύθηκε το 2011 με στόχο να διευκολυνθούν οι επιχειρήσεις στην λήψη πληρωμών σε Bitcoin. Σήμερα, συνιστά τον μεγαλύτερο επεξεργαστή πληρωμών στον κόσμο, εξυπηρετώντας κορυφαίους επιχειρηματίες σε όλες τις

ηπείρους. Το BitPaysecure Bitcoin wallet δίνει στους καταναλωτές ένα ισχυρό εργαλείο για να πραγματοποιούν πληρωμές σε Bitcoin και η κάρτα BitPay παρέχει στους χρήστες έναν γρήγορο τρόπο μετατροπής του Bitcoin σε δολάρια και τη δυνατότητα αγορών στα σημεία όπου γίνονται αποδεκτές οι κάρτες Visa (BitPay, n.d.).

Πηγή: www.coindesk.com

Εικόνα 4.3 Υπόδειγμα χρεωστικής κάρτας Bitpay.

5.7 Η Bitstamp

Η Bitstamp εδρεύει στο Λουξεμβούργο και συνιστά ένα από τα μεγαλύτερα ανταλλακτήρια ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων, ενώ το 2012 πραγματοποιήθηκαν μέσω αυτής πάνω από 1 εκατομμύριο συναλλαγές που αποτιμήθηκαν σε 12 δισεκατομμύρια δολάρια. Είναι η μόνη επιχείρηση που έχει αδειοδοτηθεί από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποφεύγοντας την προσέγγιση πολλών ανταλλακτηρίων Bitcoin, τα οποία συνεχίζουν ακόμη και τώρα να παρέχουν μη συμμορφούμενες και επικίνδυνες υπηρεσίες σε μη ρυθμιζόμενα περιβάλλοντα, η Bitstamp αντιλήφθηκε ότι η ορθή λειτουργίας της απαιτούσε νομοθετικές ρυθμίσεις. Η επιχείρηση, αντιλαμβανόμενη, ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας χρειάζεται ένα φερέγγυο και ασφαλές σύστημα συναλλαγών, προχώρησε η ίδια σε ελέγχους και συνεχείς αξιολογήσεις ασφαλείας για τις υπηρεσίες της (Bitstamp, 2016).

5.8 Η LyraNetwork

Η LyraNetwork είναι από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις που υποστηρίζει τη χρήση Bitcoin. Πρόκειται για τον μεγαλύτερο επεξεργαστή πληρωμών στη Γαλλία, με παρουσία σε επτά χώρες και που επεξεργάζεται πληρωμές ύψους 5,5 δισεκατομμυρίων ευρώ ετησίως. Η επιχείρηση ιδρύθηκε το 2001 και διαθέτει υποκαταστήματα στην Αλγερία, τη Βραζιλία, τη Χιλή, τη Γερμανία, την Ινδία και την Ισπανία, ενώ χρησιμοποιείται από 35.000 εμπόρους.

Πλέον, το Bitcoin είναι ενσωματωμένο στην PayZen, μια online πλατφόρμα πληρωμών που διαχειρίζεται η εταιρεία. Η νέα λύση απευθύνεται ειδικά σε εμπόρους που ενδιαφέρονται για το Bitcoin. Η κίνηση υποστηρίζεται από την γαλλική Bitcoin start-up Paymium, μια κορυφαία ευρωπαϊκή υπηρεσία ανταλλαγής Bitcoin σε ευρώ και επεξεργαστή πληρωμών. Επιτρέπει στους πελάτες της -και συνεπώς στους πελάτες της Lyra Network- να επιλέξουν εάν επιθυμούν να λαμβάνουν απευθείας Bitcoin ή να μετατρέψουν αυτομάτως τις πληρωμές με Bitcoin, ολικώς ή μερικώς σε ευρώ (Κόκκινος, 2016β).

5.9 Η Bit Doku

Η Bit Doku δημιουργήθηκε στην Ινδονησία το 2014 και λειτουργεί ως ένας απλός μεσάζων μεταξύ αγοραστών και πωλητών Bitcoin, ενώ κάθε συναλλαγή στην εφαρμογή προσφέρει κέρδος στην επιχείρηση της τάξης του 0,2% του ποσού που πωλήθηκε. Οι χρήστες χρειάζεται μόνο να αποστείλουν ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στο κινητό στην εταιρεία με το ποσό που θέλουν να λάβουν, την διεύθυνση του ηλεκτρονικού πορτοφολιού τους, καθώς και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους. λίγα λεπτά μετά, κι αφού οι χρήστες ολοκληρώσουν την πληρωμή τους, ειδοποιούνται για τα Bitcoin που έχουν λάβει (Cosseboom, 2015).

Πηγή: www.techinasia.com

Εικόνα 4.40 TiyoTriyanto, ιδρυτής της BitDoku

5.10 Το Χρηματιστήριο Bitso

Το Χρηματιστήριο Bitso ιδρύθηκε το 2014 στο Μεξικό και επιτρέπει στους χρήστες να ανταλλάσσουν Bitcoin και Ether για μεξικάνικα πέσο. Οι χρήστες μπορούν να καταθέτουν και να αποσύρουν τα κεφάλαιά τους μέσω και της Ripple, μεταξύ άλλων, που αναφέρθηκε και προηγούμενα (Cryptocompare, n.d.).

5.11 Η OpenBazaar

Η OpenBazaar συνιστά ένα ανοικτό δίκτυο αγοραπωλησιών χωρίς, όμως, να είναι οργανισμός. Οι χρήστες μπορούν να αλληλεπιδρούν και να επικοινωνούν ελεύθερα και πραγματοποιούν αγοραπωλησίες. Τα δεδομένα διασπείρονται σε όλο το δίκτυο και δεν αποθηκεύονται σε μια κεντρική βάση δεδομένων. Πρόκειται για ανοικτή σε όλους πηγή λογισμικού περιεχομένου, χωρίς καμιά επιβάρυνση με

χρεώσεις. Οι πληρωμές στο δίκτυο πραγματοποιούνται όχι μόνο με Bitcoin, αλλά και με άλλα κρυπτονομίσματα, όπως το Ethereum, το Litecoin και άλλα, αλλά ο πωλητής εξοφλείται σε Bitcoin (OpenBazaar, n.d.).

5.12 Η ελληνική blockpoint.io

Η αξιοποίηση της προηγμένης τεχνολογίας μπορεί να είναι περισσότερο εκτενής στο εξωτερικό, αλλά αφορά και την Ελλάδα.

Έτσι, στη χώρα εκτός από ποικίλες νεοφυείς επιχειρήσεις, υπάρχουν και startup που εμπλέκονται με το Bitcoin.

Σχετικό παράδειγμα αποτελεί η blockpoint.io που δίνει τη δυνατότητα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή και σε λιανεμπόρους να δημιουργήσουν τα δικά τους institutional blockchains, να στήσουν ψηφιακά νομίσματα για σχήματα πιστότητας καταναλωτή και να υλοποιήσουν blockchain mobile πορτοφόλια. Επιπλέον, τους δίνει τη δυνατότητα να διαχειριστούν προπληρωμένες χρεωστικές κάρτες, με σκοπό τη διασύνδεση του ψηφιακού νομίσματος με τα τερματικά ηλεκτρονικών πληρωμών (CNNGreece, 2015).

Όπως διαπιστώνεται, η χρήση του Bitcoin σήμερα επεκτείνεται διαρκώς και υιοθετείται από μεγάλο τμήμα του επιχειρηματικού κόσμου, κυρίως, στο χώρο των startups.

Από τη μία γίνεται αποδεκτό σε ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις, αλλά, από την άλλη, χρήστες συλλαμβάνονται για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. Οι δύο όψεις του Bitcoin είναι εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους, αλλά παρά τις επιφυλάξεις που υπάρχουν σχετικά με την αξιοπιστία του, το Bitcoin συνεχίζει να κερδίζει φίλους και να καθιερώνεται στις συναλλαγές κάθε είδους.

Σε κάθε περίπτωση όμως, τα σημάδια στις ΗΠΑ είναι ενθαρρυντικά για την πορεία του ψηφιακού νομίσματος ή τουλάχιστον την ανάπτυξη άλλων ψηφιακών νομισμάτων. Εκτός από την εταιρεία venture capital Andreessen Horowitz, που όπως προαναφέρθηκε, πρόσφατα επένδυσε 20 εκατομμύρια δολάρια στην εταιρεία Coinbase, προς την ίδια κατεύθυνση, η κινείται και η JPMorganChase που εισήγαγε

ένα ψηφιακό σύστημα πληρωμών το οποίο θα μπορούσε να αποτελέσει τον ανταγωνιστή του Bitcoin. Το σύστημα αυτό παρέχει τη δυνατότητα αποθήκευσης χρημάτων σε ψηφιακά πορτοφόλια, μεταφοράς χρημάτων με ανωνυμία και ηλεκτρονικών αγορών χωρίς την ανάγκη συμπλήρωσης προσωπικών στοιχείων. Ακόμα πιο εντυπωσιακό είναι ότι ο πρώην πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ Μπεν Μπερνάκε σε πρόσφατη συνέντευξή του υποστήριξε ότι το ψηφιακό νόμισμα μπορεί να έχει μακροπρόθεσμες προοπτικές ως νόμιμο τμήμα του διεθνούς συστήματος πληρωμών.

Η αποδοχή του Bitcoin, καταρχήν στην Κίνα και πλέον και στις ΗΠΑ δεν γνωρίζει, αντίστοιχα, την ίδια ανταπόκριση στην Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή, έχει ήδη εκδώσει ανακοίνωση στην οποία τονίζει τους κινδύνους που προκύπτουν σε σχέση με το Bitcoin. Επιπλέον, έχει καταστήσει σαφές ότι ήδη επεξεργάζεται κανόνες ρύθμισης της κυκλοφορίας ψηφιακών νομισμάτων σε παγκόσμιο επίπεδο. Στην ίδια ανακοίνωση, ενημερώνει τους Ευρωπαίους καταναλωτές ότι οποιαδήποτε επένδυσή τους στο ψηφιακό νόμισμα μπορεί σύντομα να τους οδηγήσει στην απώλεια του συνόλου της επένδυσής τους (Επιμελητήριο Κυκλάδων, 2014).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η νεοφυής επιχειρηματικότητα συνιστά μια καινοτομία στις σύγχρονες οικονομίες και κοινωνίες. Κι αυτό διότι αξιοποιεί με κάθε δυνατό τρόπο την τεχνολογία, ώστε να παράσχει και να γεννά συνεχώς καινοτομίες, που είναι σε θέση να βελτιώσουν την καθημερινότητα των ανθρώπων.

Οι startup επιχειρήσεις αναπτύσσονται ταχέως και προσφέρουν σημαντικά κέρδη στους ιδρυτές τους, εφόσον βέβαια ακολουθούνται προσεκτικά βήματα από αυτούς. Λόγου χάρη, η επιλογή του προϊόντος ή της υπηρεσίας θα πρέπει να είναι τέτοια ώστε να προσφέρεται κάτι το οποίο δεν προσφέρεται από μεγάλη μερίδα ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Επίσης, χρειάζεται να ανευρεθεί η κατάλληλη μέθοδος χρηματοδότησης της επιχείρησης, σε περίπτωση που δεν υφίστανται ίδια κεφάλαια.

Στα πλαίσια των καινοτομιών που συνεχώς αναζητούν οι startup επιχειρήσεις, εντάσσεται και η εμπλοκή τους με το ψηφιακό νόμισμα Bitcoin. Το Bitcoin δημιουργήθηκε το 2008 και γνώρισε ραγδαία εξάπλωση. Πρόκειται για ένα ψηφιακό νόμισμα με ισοτιμία προς το δολάριο Η.Π.Α. που δίνεται από τη σχέση $1\text{USD}=1.309,03\text{ BTC}$ (Οκτώβριο του 2009).

Επίσης, η χρήση του Bitcoin προσφέρει ανωνυμία στον χρήστη, καθώς η εφαρμογή του συνίσταται στη χρήση συγκεκριμένου λογισμικού όπου ο καθένας διαθέτει μια ηλεκτρονική ταυτότητα, χωρίς να είναι εμφανή και δημοσιοποιούμενα τα προσωπικά του στοιχεία. Επίσης, με το Bitcoin πλέον είναι δυνατή η αγορά όλων των κατηγοριών προϊόντων και υπηρεσιών.

Βέβαια, το Bitcoin δεν είναι ανεξάρτητο μειονεκτημάτων. Η ανωνυμία, λόγου χάρη, που παρέχει στους χρήστες γίνεται, συχνά, αντικείμενο εκμετάλλευσης από επίδοξους εγκληματίες που χρησιμοποιούν το περιβάλλον του Bitcoin για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, αλλά και εγκληματικές δραστηριότητες.

Όπως συμβαίνει με τα περισσότερα στοιχεία της καθημερινής ζωής, το Bitcoin διαθέτει τόσο θετική όσο και αρνητική όψη. Οι startup επιχειρήσεις, φαίνεται ότι επιδιώκουν να επωφεληθούν από τη δημοτικότητα που λαμβάνει το Bitcoin, παρά τις όποιες επιφυλάξεις που εντοπίζονται. Σήμερα υπάρχουν νεοφυείς επιχειρήσεις που πραγματοποιούν συναλλαγές σε Bitcoin, μεσολαβούν για την διεκπεραίωση πληρωμών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, εκδίδουν χρεωστικές κάρτες σε συνεργασία με τράπεζες, παρέχουν υπηρεσίες ασφαλείας για τις συναλλαγές σε Bitcoin, καθώς και ηλεκτρονικά πορτοφόλια αποθήκευσης ψηφιακών νομισμάτων.

Η μεταβλητότητα της τιμής των ψηφιακών νομισμάτων και συγκεκριμένα του Bitcoin με τη μεγαλύτερη χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση αγοράς, το οποίο αποτέλεσε το πρωταρχικό νόμισμα και οδηγό για τα επακόλουθα κρυπτονομίσματα, είναι αρκετά μεγάλη. Παρατηρώντας τη συνολική πορεία της τιμής του Bitcoin από την αρχική του εμφάνιση έως και σήμερα, διαπιστώνουμε την αστάθεια και τις μεγάλες διακυμάνσεις στην τιμή του, ιδιαίτερα εν καιρώ ταχέων διεθνών πολιτικοοικονομικών μεταβολών και αλλαγών.

Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί, λόγω της ανοιχτής φύσης του λογισμικού του Bitcoin, επετράπη σε πολλούς προγραμματιστές να πειραματιστούν με τον κώδικα και να τον τροποποιήσουν φτιάχνοντας έτσι νέα κρυπτονομίσματα, τα οποία περιέχουν βελτιώσεις ή και προσθήκες όπως πιο γρήγορες συναλλαγές ή περισσότερη ανωνυμία. Υπάρχουν λοιπόν και άλλα κρυπτονομίσματα εκτός από το Bitcoin που διαφέρουν ως προς την τεχνολογία και τον τρόπο λειτουργίας του δικτύου συναλλαγών τους. Αρχικά, το κρυπτονόμισμα Ethereum που είναι δεύτερο σε χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση, ένα νέο νόμισμα που φέρει κάποια κοινά χαρακτηριστικά με το Bitcoin ως προς τη τεχνολογία του Blockchain. Το κρυπτονόμισμα Ripple/XRP, λειτουργεί όπως τα παραδοσιακά νομίσματα σε ψηφιακό δίκτυο συναλλαγών με βασική διαφορά του με το Bitcoin να εντοπίζεται στον τρόπο λειτουργίας του δικτύου συναλλαγών. Εν συνεχεία, το BitcoinCash είναι ένα πολύ νέο κρυπτονόμισμα το οποίο μετρά μόλις 3 μήνες ζωής, ωστόσο δεν είναι εφικτό να υπάρξει ιστορικό ως προς την εξέλιξη της τιμής του και της κεφαλαιοποίησής του. Το Litecoin δημιουργήθηκε το 2011 παρόμοιο τεχνικά με το Bitcoin, σκοπός της ανάπτυξης του ήταν να γίνει μια βελτιωμένη έκδοση του Bitcoin. Το κρυπτονόμισμα Dash χαρακτηρίζεται από την έμφαση στην ταχύτητα

συναλλαγής και την ιδιωτικότητα. Στη πρώτη δεκάδα με τα ψηφιακά νομίσματα εντάσσεται και το κρυπτονόμισμα NEM που διαθέτει σήμερα υψηλή κεφαλαιοποίηση, καθώς πωλείται σε χαμηλή τιμή αλλά πετυχαίνει σχετικά υψηλή κεφαλαιοποίηση. Επιπλέον, το κρυπτονόμισμα NEO που δημιουργήθηκε στη Κίνα το 2016 και συχνά αναφέρεται ως το κινεζικό Ethereum και ξεκίνησε επιτυχώς λόγω των κινεζικών επενδύσεων. Το IOTA είναι ένα νέο κρυπτονόμισμα που εστιάζει στις συναλλαγές μεταξύ ηλεκτρονικών συσκευών και είναι σε λειτουργία μερικούς μόλις μήνες. Τέλος, το Monero έχει ως πρώτη προτεραιότητα την ιδιωτικότητα και την ανωνυμία, χρησιμοποιώντας μια ιδιότητα της κρυπτογραφίας, που καθιστά τις συναλλαγές αδύνατον να ανιχνευθούν.

Το γεγονός ότι το Bitcoin έχει λίγα χρόνια κυκλοφορίας στην αγορά και η μικρή επεκτασιμότητα αλλά με αυξητικούς ρυθμούς σε σχέση με τις υπόλοιπες μεθόδους πληρωμής, το κάνει ένα δελεαστικό νόμισμα για τους κερδοσκόπους. Είναι γεγονός ότι με την ωρίμανση του νομίσματος στην αγορά και η μείωση της κερδοσκοπίας θα συμβάλλουν στην άμβλυνση της τιμής του. Παράγοντες που επηρεάζουν την τιμή του κρυπτονομίσματος είναι η προσφορά και η ζήτηση, οι διαφορές του πληθωρισμού, οι μακροοικονομικές και χρηματοοικονομικές εξελίξεις.

Συμπέρασμα που προκύπτει από την σύγκριση του ψηφιακού νομίσματος έναντι των άλλων παραδοσιακών μεθόδων ηλεκτρονικής συναλλαγής, είναι η υπερίσχυση του πρώτου σε πλεονεκτήματα, κυρίως λόγω των ξεχωριστών ιδιοτεροτήτων του, όπως της ανωνυμίας που προσφέρει, του επιπέδου ασφάλειας, τις αποκεντρωμένες συναλλαγές, την απουσία κρατικών φόρων συναλλαγής, τον έλεγχο του πληθωρισμού και της ελάχιστης χρέωσης συναλλαγών.

Το Bitcoin είναι ένα πολύ πρόσφατο τεχνολογικό επίτευγμα, η εξέλιξη του οποίου σαφώς και δεν μπορεί να προβλεφθεί, ακόμα και από ειδήμονες. Κι αυτό διότι εξαρτάται από τις στάσεις του κοινού που δεν είναι δυνατό να ελεγχθεί ή να προβλεφθεί, επίσης. Η αυξανόμενη εμπλοκή, όμως, των startup στο περιβάλλον του Bitcoin υποδεικνύει ότι έχει πολλά περιθώρια εξέλιξης και είναι πολλά υποσχόμενο για τα μέλλον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Καλογήρου, Γ., Μαυρωτάς, Γ. & Σιώκας, Γ. (2015). Οργάνωση και διοίκηση για μηχανικούς: Η Χρηματοοικονομική λειτουργία της Επιχείρησης. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

Ελληνική Ένωση Factoring. (2013). «Το Factoring ως Χρηματοοικονομικό Εργαλείο των Επιχειρήσεων».

Μακρής, Η. (2009). Διαχείριση Θησαυροφυλακίου: Μια εισαγωγική προσέγγιση. Εκπαιδευτικό Υλικό, Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

Εγκυκλοπαίδεια Δομή. (2007). «Κεφαλαιοποίηση». Αθήνα: Εκδόσεις Δομή.

Πολυχρονόπουλος, Γ. & Κορρές, Γ. (2005). Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλη.

Sigopolis, N. (2001). Διοίκηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

Χυτήρης, Σ., Λ. (2001). Οργανωσιακή Συμπεριφορά. Αθήνα, Interbooks.

Τσακλάγκανος, Αγ. (2000). Βασικές Αρχές του Μάρκετινγκ, Τόμος Α'. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός Οίκος Αφών Κυριακίδη.

Παπανίκος, Γ., Θ. (1996). Μάρκετινγκ: Εισαγωγή στις Βασικές Έννοιες. Αθήνα: Aias Educational Consulting.

Κανελλόπουλος, Κ., Χ. (1994). Διοίκηση μικρομεσαίων επιχειρήσεων και επιχειρηματικότητα. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Μπακούρος, Ι. (χ.η.). Τεχνολογία και Καινοτομία: Ξένο/Πιστωτικό Κεφάλαιο. Εκπαιδευτικό Υλικό. Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών.

Ξενόγλωσση

BA Net Bitcoin.(2016). Bitcoin Serverless Wallet and Vault.

Gabison, A.,G. (2015). Understanding Crowdfunding and its Regulations. European Union.

Kollman, T., Stockmann, C., Linstaedt, J. &Kensbock, J. (2015). European Start Up Monitor. German Start Ups Association.

Thiel, P. & Masters, B. (2014). Zero to One: Notes on Startups, or how to build the future. New York, Crown Publishing Group.

Steinberg, S. &DeMaria, R. (2012). The Crowdfunding Bible: How to Raise Money for Any Startup, Video Game or Project. Read.Me.

Damodaran, A. (2009). Valuing Young, Start-up and Growth Companies: Estimation Issues and Valuation Challenges. Stern School of Business, New York University.

Harvard University. (n.d.). Start Up Guide. Office of Technology Development.

Διαδικτυακές πηγές

Κάλφα, Σ. (2017). 7 Βήματα για τη δημιουργία μιας βιώσιμης επιχείρησης. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.epixeiro.gr/article/1625>.

Κουρλιμπίνη, Β. (2017). «Πώς το Taxibeat έφτασε να γίνει στόχος εξαγοράς της Daimler». Capital. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.capital.gr/epixeiriseis/3187054/pos-to-taxibeat-eftase-na-ginei-stoxos-exagoras-tis-daimler>.

Μεταξάκης, Ε. (2017). «Τι ακριβώς είναι το Bitcoin;». HuffingtonPost. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.huffingtonpost.gr/emmanouil-metaksakis/bitcoin-b_16866934.html.

Μπαλάς, Φ. (2017). «Τι είναι το Ethereum: Όλα Όσα Πρέπει να Ξέρετε». PCSteps. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.pcsteps.gr/199177-%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%BF-ethereum-%CF%8C%CE%BB%CE%B1-%CF%8C%CF%83%CE%B1-%CF%80%CF%81%CE%AD%CF%80%CE%B5%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CE%BE%CE%AD%CF%81%CE%B5%CF%84%CE%B5/>.

Μωράτης, Γ. (2017). «Πέρα από το Bitcoin - Ripple ένα κρυπτονόμισμα με ιδιαιτερότητες». Capital. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.capital.gr/forum/thread/6127654>.

Παζόπουλος, Β. (2017). «Bitcoin: Γελάει καλύτερα όποιος γελάει τελευταίος». Euro2day. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/1524010/bitcoin-gelaei-kalytera-opoios-gelaei-teleytaios.html>.

Πετρίχος, Α. (2017). Bitcoin: Ένα ψηφιακό νόμισμα για όλους. PowerPolitics. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://powerpolitics.eu/bitcoin-%CE%AD%CE%BD%CE%B1-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8C-%CF%84%CE%B5%CF%84%CE%B5/>.

[%CE%BD%CF%8C%CE%BC%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%8C%CE%BB%CE%BF%CF%85%CF%82/](#).

Χρυσικόπουλος, Ν. (2017). «Η Taxibeat και τα ελληνικά start-ups που έκλεισαν deals εκατομμυρίων». Capital. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.capital.gr/epixeiriseis/3192136/i-taxibeat-kai-ta-ellinika-start-ups-pou-ekleisan-deals-ekatommurion>.

Wikipedia. (2017). «Νεοφυής επιχείρηση». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%B5%CE%BF%CF%86%CF%85%CE%AE%CF%82%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%AF%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7>.

Kochie's Business Builders. (2017). “The 9 most popular sectors for start-ups”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.kochiesbusinessbuilders.com.au/9-popular-start-ups/>.

Entrepreneur. (2017). “The Basics of Crowdfunding”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.entrepreneur.com/article/228125>.

EKETA. (2017). «Εταιρείες Επιχειρηματικών Κεφαλαίων Υψηλού Κίνδυνου - Venture Capital». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.certh.gr/A4C57B57.el.aspx>.

PaySafeCard. (χ.η.). «Η ιστορία της εταιρείας». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.paysafecard.com/el/corporate/company/milestones/>.

Synallagma. (2017). «Ισοτιμία Bitcoin (BTC) με Ευρώ». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.synallagma.gr/bitcoin.php>.

Finextra. (2017). “Gates Foundation backs Ripple collaboration on payments platform for the poor”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.finextra.com/pressarticle/71169/gates>.

Ripple. (2017). “Overview”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://ripple.com/company/>.

The Economic Times. (2017). “Definition of E-wallets”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://economictimes.indiatimes.com/definition/e-wallets>.

Wikipedia. (2017). “Bitcoin”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://el.wikipedia.org/wiki/Bitcoin>.

Cointelegraph. (2017). “DashNews”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://cointelegraph.com/tags/dash>.

Ευρετήριο Οικονομικών Όρων. (2017). «Κεφαλαιοποίηση Αγοράς (Marketcapitalisation)». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.euretirio.com/kefalaiopoiisi-agoras-capitalisation/>.

Etherscan. (2017). “Ether Historical Market Capitalization Chart (USD)”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://etherscan.io/chart/marketcap>.

CoinMarketCap. (2017a). “CryptocurrencyMarketCapitalization”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/bitcoin/>.

BitcoinNews. (2017α). «Το bitcoin συνεχίζει να είναι παράνομο σε 6 χώρες». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://bitcoinnews.gr/index.php/news/bitcoin/1139-bitcoin-6>.

CoinMarketCap. (2017b). “RippleCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/ripple/>.

BitcoinNews. (2017β). «Το νεογέννητο BitcoinCash, ήδη τρίτο κρυπτονόμισμα σε κεφαλαιοποίηση. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://bitcoinnews.gr/index.php/news/bitcoin/2116-to-bitcoin-cash>.

CoinMarketCap. (2017c). “BitcoinCashCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/bitcoin-cash/>.

CoinMarketCap. (2017d). “LitecoinCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/litecoin/>.

CoinMarketCap. (2017e). “DashCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/dash/>.

CoinMarketCap. (2017f). “NEMCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/nem/>.

CoinMarketCap, (2017g). “NEOCharts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/neo/>.

CoinMarketCap. (2017h). “IOTACHarts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/iota/>.

CoinMarketCap. (2017i) “Monero Charts”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://coinmarketcap.com/currencies/monero/>.

Ledger. (2017). “LedgerNanoS”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.ledgerwallet.com/products/ledger-nano-s>.

Joshi, D. (2017). “These are the trends affecting the cryptocurrency market in 2017”. BusinessInsider. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.businessinsider.com/cryptocurrency-market-coin-trends-cap-value-2017-9>.

Kerper, D. (2017). “10 Wildly Successful Startups and Lessons to Learn From Them”. Inc. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.inc.com/dave-kerpen/10-wildly-successful-startups-and-lessons-to-learn-from-them.html>.

Levy, A. (2017). “Bitcoin start-up Coinbase is looking to raise money at a \$1 billion valuation, says report”. CNBC. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.cnbc.com/2017/06/02/bitcoin-start-up-coinbase-aims-for-1-billion-valuation.html>.

Peterson, B. (2017). “Tons of Coinbase users fled the platform after it rejected bitcoin cash — now the \$1 billion startup is in the center of a raging storm”. BusinessInsider. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.businessinsider.com/coinbase-investors-think-rejecting-bitcoin-cash-hard-fork-make-platform-stronger-2017-8>.

Reiff, N. (2017). “NEO Cryptocurrency Suffers as China Bans ICOs”. Investopedia. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.investopedia.com/news/neo-cryptocurrency-suffers-china-bans-icos/>.

Rosulek, M. (2017). “How IOTA makes bright future for Internet of Things. Medium. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://medium.com/@MartinRosulek/how-iota-makes-future-for-internet-of-things-af14fd77d2a3>.

Salazar, J. (2017). “A brief history of Bitcoin- And where it’ s going next”. Dataconomy. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://dataconomy.com/2017/07/history-of-bitcoin/>.

Novoa, J. (n.d.). “These are the 5 hottest startup sectors where investors are putting their euros”. StartUpXplore. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://startupxplore.com/en/blog/the-5-hottest-startup-sectors-where-investors-are-putting-their-euros/>.

Cohan, P. (2017). “7 Reasons Startups Fail--and How to Avoid Them”. Inc. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.inc.com/peter-cohan/7-causes-of-startup-failure-and-how-to-avoid-them.html>.

Bitcoin Average. (2017). “What Does the Success of Elliptic Mean to Bitcoin and the Blockchain Technology”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://bitcoinaverage.com/blog/what-does-the-success-of-elliptic-mean-to-bitcoin-and-the-blockchain-technology>

Κόκουβας, Γ. (2013). «Τι είναι επιτέλους τα startups;». In2Life. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.in2life.gr/everyday/career/article/274693/ti-einai-epiteloy-s-ta-startups.html>.

Bitstamp. (2016). “Bitstamp Opens Up to Online Investment”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.bitstamp.net/article/bitstamp-opens-online-investment/>.

Φίλιππας, Ν. (2016). «Το bitcoin ως το νόμισμα της νέας εποχής». Euro2day. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.euro2day.gr/specials/opinions/article/1440031/to-bitcoin-os-to-nomisma-ths-neas-epohhs.html>.

Γιαγλής, Γ. (2016). «Μύθοι και αλήθειες για το bitcoin». Capital. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.capital.gr/sunenteuxi/3178519/muthoi-kai-alitheies-gia-to-bitcoin>.

Κόκκινος, Μ. (2016α). «9 λόγοι γιατί χρησιμοποιώ το bitcoin!!!». Bitcoinx. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://bitcoinx.gr/%CE%BD%CE%B1-%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CF%87%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%B9%CF%8E-%CF%84%CE%BF-bitcoin-9-%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%BF%CE%B9/>.

Κόκκινος, Μ. (2016β). «Η LyraNetwork υποστηρίζει το Bitcoin». Bitcoinx. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://bitcoinx.gr/%CE%B7-lyra-network-%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%AF%CE%B6%CE%B5%CE%B9-bitcoin/>.

Μπαλάς, Φ. (2016). «Τα πιο Σημαντικά, Εναλλακτικά του Bitcoin, Ψηφιακά Νομίσματα». PCSteps. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.pcsteps.gr/107937-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AC-%CE%BD%CE%BF%CE%BC%CE%AF%CF%83%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B1-%CE%B5%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CF%84%CE%BF%CF%85-bitcoin/>.

Μπαχταλιά, Ρ. (2016). «Τι συνιστά μια πετυχημένη επιχείρηση; Μία ειδικός απαντά». HuffingtonPost. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: http://www.huffingtonpost.gr/2016/03/31/startup-greece-egg_n_9571358.html.

Didar, F., A. (2016). “Role of start ups in economic prosperity”. StartUpGrind. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.startupgrind.com/blog/role-of-startups-in-economic-prosperity/>.

Fetsch, E. (2016). “The Economic Impact of High-Growth Startups”. KauffmanFoundation. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.kauffman.org/what-we-do/resources/entrepreneurship-policy-digest/the-economic-impact-of-high-growth-startups>.

Zeiler, D. (2016). “The Bitcoin Price History Charts Every Investor Needs to See”. MoneyMorning. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://moneymorning.com/2016/01/13/the-bitcoin-price-history-charts-every-investor-needs-to-see/>.

Isenberg, D. (2016). “Do Startups Really Create Lots of Good Jobs?”. HarvardBusinessReview. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://hbr.org/2016/06/do-startups-really-create-lots-of-good-jobs>.

Forexpros. (2015). «Η ιστορία του Bitcoin: Το «ταξίδι» ενός εικονικού νομίσματος». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.forexpros.gr/i-istoria-tou-bitcoin-to-taxidi-enos-eikonikou-nomismatos/>.

Coin Desk. (2015). “How to Store Your Bitcoins”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.coindesk.com/information/how-to-store-your-bitcoins/>.

1Forex. (2015). «Λίγα λόγια για το Ethereum». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.1forex.gr/%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%AE-ethereum-%CF%83%CE%AE%CE%BC%CE%B5%CF%81%CE%B1-ethusd-plus500/>.

CNNGreece. (2015). «Η ελληνική startup πίσω από την τεχνολογία blockchain». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.cnn.gr/tech/story/6299/h-elliniki-startup-piso-apo-tin-technologie-blockchain?v2>.

SecNews. (2015). «Μια σύντομη ιστορία του Bitcoin». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://secnews.gr/130003/bitcoin-brief-history-46041/>.

Cosseboom, L. (2015). “5 popular Bitcoin startups in Indonesia”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.techinasia.com/indonesia-bitcoin-startups-list>.

Williams- Grut, O. (2015). “New bitcoin technology can tell banks where coins come from with incredible accuracy”. BusinessInsider. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://uk.businessinsider.com/bitcoin-elliptic-startup-anti-money-laundering-tool-get-banks-interested-cryptocurrency-2015-6>.

Γλέζος, Δ. (2015). «Ο Έλληνας βασιλιάς της μετάφρασης και το όραμα της τοπικοποίησης». Sofokleousin. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.sofokleousin.gr/archives/177172.html>.

Φαρσαρώτας, Δ., Ι. & Σπάτουλας, Θ., Ε. (2015). «Νεοφυής Επιχείρηση (Start-Up)». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://rejoin.gr/blog/1113-neofiis-epixeirisi-start-up>.

Επιμελητήριο Κυκλάδων. (2014). «Προειδοποίηση της ΤτΕ για το Bitcoin». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.e-kyklades.gr/articles/article.jsp?context=103&categoryid=1790&articleid=29787>

WeUseCoins. (2014). “Bitgold and GoldMoney Review and Complaints”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.weusecoins.com/bitgold/>.

FortuneGreece. (2014). «Στα άδυτα ενός «ορυχείου» bitcoin». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.fortunegreece.com/article/sta-adita-enos-orichiou-bitcoin/>.

Alfidi, A. (2014). “The Serious Disadvantages of Bitcoin”. WallStreetPit. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://wallstreetpit.com/102032-the-serious-disadvantages-of-bitcoin-2/>.

Volastro, A. (2014). “CNBC Explains: How to mine bitcoin on your own”. CNBC. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.cnn.com/2014/01/23/cnbc-explains-how-to-mine-bitcoins-on-your-own.html>.

AtticaVentures. (2013). «Το VC διεθνώς και στην Ελλάδα». Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.attica-ventures.gr/vc-overview.php>.

Thomas, M. (2013). “It's a myth that startups drive economic growth”. The Globe and Mail. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.theglobeandmail.com/report-on-business/small-business/startups/its-a-myth-that-startups-drive-economic-growth/article7361963/?arc404=true>.

Hall, A. (2013). “2 Characteristics Of Wildly Successful Startups”. Forbes. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.forbes.com/sites/alanhall/2013/05/03/12-characteristics-of-wildly-successful-entrepreneurs/#35f7adc2147a>.

Start up Ranking. (n.d.). “Coinabase”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <http://www.startupranking.com/coinbase>.

CoinDesk. (n.d.). “About CoinDesk”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.coindesk.com/about-us/>.

Programmable Web. (n.d.). “Mashup: CoinDesk Bitcoin Price Index (BPI)”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.programmableweb.com/mashup/coindesk-bitcoin-price-index-bpi>.

BitPay. (n.d.). “About”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://bitpay.com/about>.

Cryptocompare. (n.d.). “BitsoExchange”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.cryptocompare.com/exchanges/bitso/overview>.

OpenBazaar. (n.d.). “Frequently Asked Questions”. Διαθέσιμο διαδικτυακά στο: <https://www.openbazaar.org/>.

www.slideshare.net.

www.winneratslots.com

www.NextBigFuture.com

www.fortune.com

www.inotechnology.com

www.businessinsider.com

www.coindesk.com.

www.chrunchbase.com

www.techinasia.com